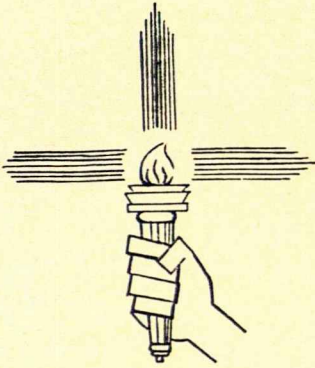

ATEITIS

1957, VASARIS, Nr. 2

ATEITIS

cina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1957 METAI

Nr. 2

VASARIS - FEBRUARY

VYR. REDAKTORIUS — Kun. J. Petrėnas

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Danutė Aleksandravičiūtė, Juozas Baužys, Dalia Karaliūtė, Enata Skrupskelytė, Antanas Sužiedėlis.

Visą spausdinamą medžiagą redakcija taiso savo nuožiūra. Nepanaudoti rašiniai saugomi ir grąžinami autoriui prašant.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE,
BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams \$5.00 pagal U. S. dol. kursą.

Garbės prenumerata metams \$10.00. Atskiro numerio kaina 50c.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August,
by the Lithuanian Catholic Youth Association

"A t e i t i s"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7281

Subscription \$5.00 per year. Single copy 50c.

Entered as second-class matter at the post
office at Brooklyn, New York, March 31, 1950
under the Act of March 3, 1897.

T U R I N Y S

Simas Sužiedėlis — Lietuva čiurlionio simbolikoje	25
Bernardas Brazdžionis — Vaidila Valiūnas sutinka partizano scserį (eil.)	26
Brazdžionis vidudienio soduose	28
Otilija Viltis — Eilėraščiai	20
Paulius Jurkus — Pasaka apie Vilniaus studentą ir jo meilę	30
Aloyzas Baronas — Žodžio ir sakinio jėškojimas	32
Alfa Sušinskas — Iškilmingos šuns laidotuvės Clevelande	32
Virginija Kiaunytė — Vienatvė	33
Nerima Narutė — Snaigės (eil.)	34
A. Tyruolis — Apie draugystes ir bičiulystes	34

S P O R T A S

Jonas šoliūnas — Nestovėkime vietoje	35
--	----

Ald. Kalvaitytė — Rytinio pakraščio žiemos stovykla	36
Ingrida Stasaitė — Mes su daina	36
Danutė Giedraitytė — Drexelio stovykloje	37

PASTABOS, PASTABĖLĖS	40
----------------------------	----

A T S K L E I S T A K N Y G A

J. Gulbinas — Knyga apie žmogų su idealu	41
D. Karaliūtė — šviesi ilgoji naktis	41

D A R B A I I R Ž M O N Ė S

J. Petr. — Proř. dr. Pranui Jucaičiui 60 metų	42
J. Paventis — Paulius Jurkus ir jo Smilgačių akvarelė	42
A. A. Rimantą Petriką prisiminus	44
A. A. kun. Vincas Slavynas	44

P L A Ć I A M E P A S A U L Y J E	45
---	----

K R E I V O S Š Y P S E N O S	48
-------------------------------------	----

Š A C H M A T A I	virš. III
-------------------------	-----------

Viršelio 1 psl. — Kaunas nuo Vytauto kalno.

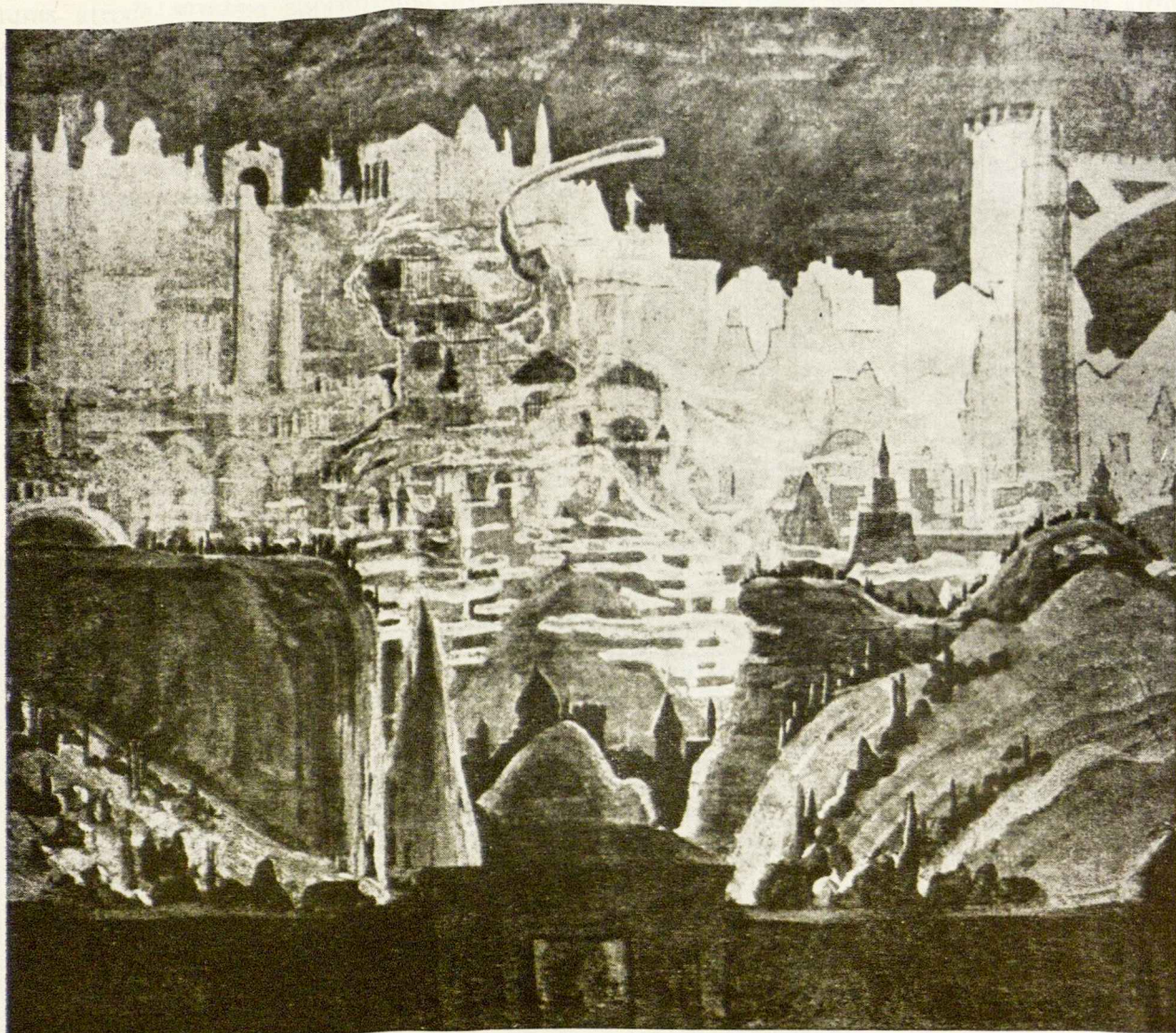
Nuotr. Vyt. Augustino.

Viršelio vinjetė — dail. T. Valiaus.

VASARIO 16, didžiom aukom, kančia
ir viltim įrašyta lietuvių širdyse, moko mus
mylėti laisvąją, kenčiančią ir prisikeliančią
Lietuvą.

Laisroji Lietuva pergalės džiaugsmu
alsuoja, kenčianti—ryžtingon kovon šaukia,
prisikelianti—ištvėringumo ir vilties žibu-
rį uždega.

PRISIKELIANTI LIETUVA, lietuviš-
kojo genijaus M. K. Čiurlionio regėta vizi-
joje, yra tikrasis lietuvių ilgesys ir troški-
mas!

M. K. Čiurlionis

Vytis

LIETUVA ČIURLIONIO SIMBOLIKOJE

SIMAS SUŽIEDĖLIS

YRA vienas Mikalojaus K. Čiurlionio paveikslas, vardu Karalių pasaka. Po šakotais medžiais milžinai du karaliūnai, sunėrę delnus, laiko žėrintį daiktą. Tamsioje unksmėje jis švyti it vaiski saulė. Palinkę ir susimąstę karaliūnai su nuostaba veizdi į tą keistą radinį.

Lietuvos laisvės dienom tą paveikslą galima buvo matyti Čiurlionio galerijoje, o jo reprodukcijas — valdžios įstaigose arba savo namuose. Nevienam dingtelėdavusi mintis, ką mena tasai žymaus mūsų dailininko kūrinys? Nevisi žinojo, kad jo kūrėjas, gimęs ir augęs smiltėtoje Dzūkijoje, dažnai buvo braidęs po melsvus Dai-

navos krašto šilus. Saulėlaidoje pašiliai žėrėdavo auksinėm saulės juostom. Jose atsispindėjo mažos trobelės, prisigūžusios prie niūraus miško. Viena iš jų skaisčiai švyti Karalių pasakoje. Gal tai paties Čiurlionio gimtoji pirkelė? Bet kodėl ji padėta ant karalių delno?

M. K. ČIURLIONIS gyveno ir kūrė Lietuvos nepriklausomybės priešaušryje. Jam tereikėjo kelerių metų sulaukti saulėtosios Vasario šešioliktos. Bet kas tada galėjo žinoti, kad po devynerių metų Lietuva prisikels laisvai gyventi? Garsus kitada jos vardas daugelio tautų atminime buvo jau išdilęs. Lietuva tebebuvo domimasi

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Vaidila Valiūnas sutinka partizanų seserį

*Kai vaidila Valiūnas seserį sutiko
Kaip ryto vėjas — širdį glostė ji jauna.
Kaip miško žvėrys bėga nuo skaliko,
Ji bėgo girion lauknešėliu nešina.*

*Atsakė ji, pasveikinta: "Pas brolius".
Paklausė jis: "Nakties ar nebijai?"
Ir nuriedėjo juokas jos ramos karoliais,
Ir vaidila Valiūnas tarė jai:*

*— Taip niekad nieko, nieko nenorėjau,
Nei turto, neturte, nei liūtyje — giedros,
Kaip tau, sesuo, pagairėję pikto vėjo
Likimo rankos, tartum motina geros:*

*Kad nepamestum niekad šito tako,
Nakčia vagių, ne baimės, genama,
Kol neužgesę žvaigždės dega dar kur nekur,
Ir ne visam pasauli sutema.*

*Kad neštum našta, kaip nešei ne kartą, —
Be ašarų, be skundo, be raudos,
Kad atsigręžus budeliams netartum
"Pasigailėkit...", kad neklyptum niekados!*

*Kad ragana naktis tuščių vilionių raistuos
Nepaklaidintų bėgančios tavęs,
Kad į aštrias šakas širdies nesusižeistum,
Kol pirmas ryto spindulys pašvies.*

*Kad tavo motinos sodybą, tavo sodų
Neišdraskytų parsidavėlių ranka sava,
Kol tars dalia laiminga žemės žodį:
Nelaisvė griuvo — grįžk, gyvenk laisva!*

kokie jūs buvote galingi ir garbingi! Tačiau nepriklausomai Lietuvai teko kurtis ne iš savo senolių šlovės, o iš tos lietuviškos dvasios, kuri išliko dar gyva ir švytinti kaimo pirkelėje.

Iš to, kas buvo likę gyva ir sava, kūrėme naują gyvenimą: drožinėjome jį it žaliąjį stuobrį, ligi tolei kitų apleistą ir mindžiotą. Laisvoje mūsų rankose Lietuva atsigavo, kilo dvasios aukštumon, stiebėsi į saulę ir gyvybę it pienės žiedas. Savo tauton pagrižo nemažai tų, kurie jau nebetikėjo jos gyvata, ir priaugo naujos kartos, kuri netikėjo jos mirtimi. Gyventi su savo tauta ir savoje nepriklausomoje valstybėje

M. K. Čiurlionis — Juodoji saulė

tartum kokiom kapinėm: rausiota josios praeitis, rankiota mūsų senolių drožinėti dievukai ir rūpintojėliai, žymėtasi senosios dainos ir raudos, tyrinėta papročiai ir kalba. Mokslo ir meno žmonėm visa tai rodėsi nuostabūs, tvaskūs radiniai, lyg kokioje pasakoje surasti. Nevysi nuvokė, kad čia būta dar gyvo daikto.

Karalių pasakoje M. K. Čiurlionis rodė gyvą lietuvišką kaimo pirkelę — neužslopusios dvasios žėrėjimą po šiaudiniu stogu. Po tuo stogu, po jo žirgeliais ir langinių lelijom, teberuse no kaitri savojo krašto ir kalbos meilė, laikėsi žilos praeities prisiminimai, budo ir stiprėjo tautinė sąmonė. Toji lietuviškoji sodyba, išskentusi visas priespaudas, išsupstė ir nepriklausomybės lūkestį, kaip motina kūdikį po mažos trobelės linge. Gaivi ir atspari kaimo pirkelė prisikėlė nepriklausoma Lietuva.

M. K. Čiurlionis tai parodė kitu savo paveikslu, kur balta Vytis skrieja gaisiom Lietuvos padangėm viršum mįslingo miesto. Iš jo bokštų nesunku atpažinti senąjį Gedimino miestą. Čia netrukus pasigirdo Vasario Šešioliktos žodis, nuėjęs plačiai per pasaulį, it Geležinio Vilko kaukšmas. Pasaulio valdovam tai buvo nuostabus radinys ant jų politikos delno. Kas rodėsi mirę, vėl gyveno.

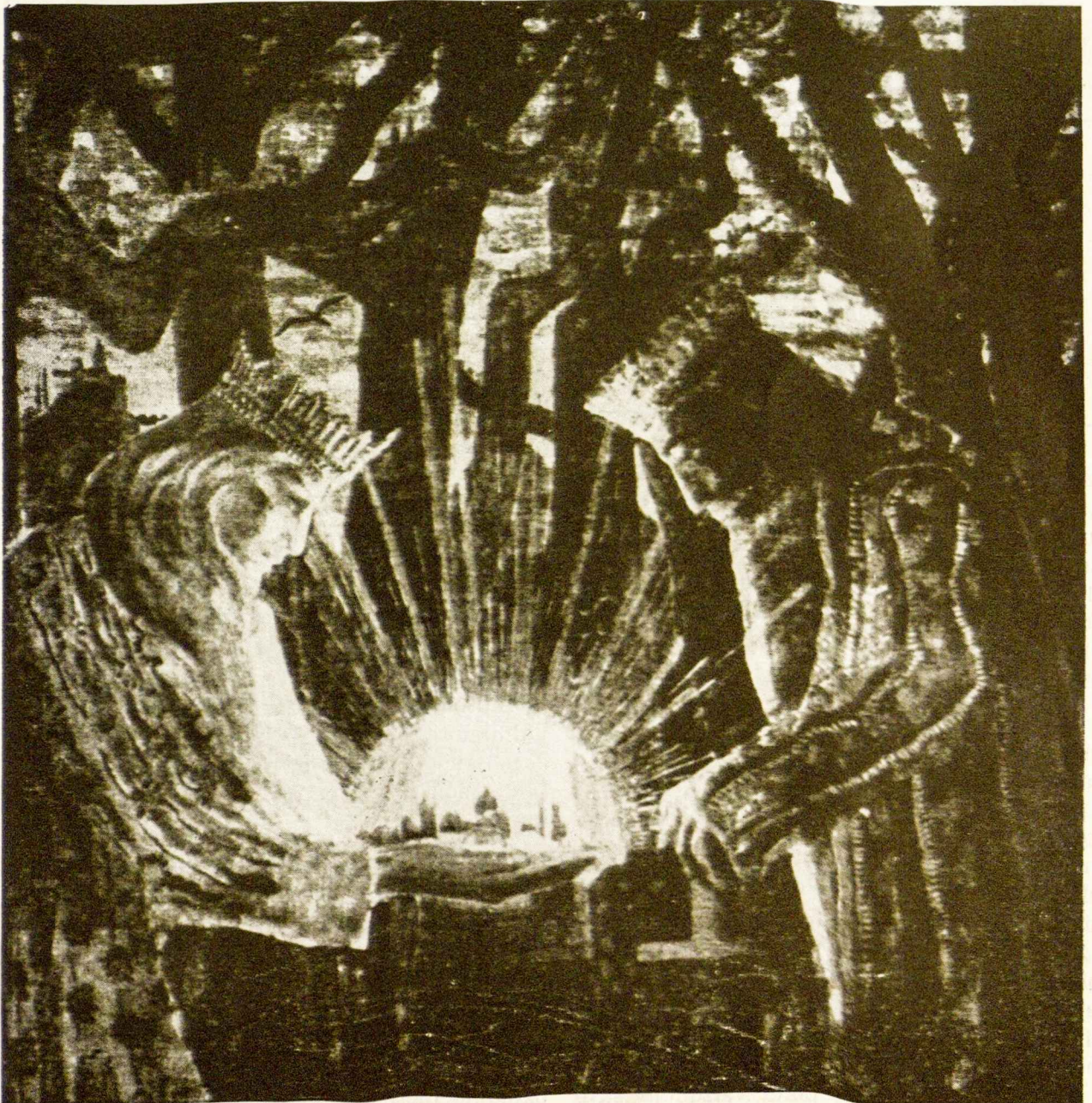
LAISVAI gyventi vis dėlto neatbudo tiek, kiek praeityje turėta. Lietuvos praeitis buvo didi kaip karaliūnų pasaka. Nevienas praeities tyrinėtojas dėl to patakšnodavo lietuviui per petį:

mums atrodė savaime suprantama ir būtina. Nepriklausoma Lietuva mums pasidarė asmeninės būties pagrindu. Mes ją puoselėjome, kaip akies lėlytę, grąžinome it jaunamartę, statėme ant delno, tarsi Karalių pasakoje. Kiti tai matė, stebėjosi tuo vaikiu Europos radiniu ir mums kalbėjo: kokie jūs gajūs ir kūrybingi! Ir mes nieko iš kitų nenorėjome, kaip tik to, kad mums būtų leista ir toliau taip laisvai gyventi.

Dvidešimtį metų mus supo ramybė, bet ji žiūrėjo į mus baugiom akim, kaip Čiurlionio pavaizduota Tyla. Viršum mūsų nepriklausomos būties laikė išskėstus sparnus juoda ir baugi paukštė, lyg kokia nenuvejame grėsmė. Vienas jos sparnų suplasnojimas galėjo sudrumsti mūsų gyvenimą — nupūsti tą pienės

žiedą, kaip anam kūdikiui, kurį matome kitoje Čiurlionio Pasakoje. Toks trapus dar buvo mūsų laisvas gyvenimas! Tokia jauna ir gležna dar buvo nepriklausoma Lietuva, išstatyta didžiam pavojui! Ją ištiko baisi nelaimė ir kančia tik dėl to, kad Lietuva savo mažus namus turėjo šalia didelio tautų kelio, kad už jų kliuvo ir tebekliūva piktas kaimynų geismas.

PIKTO siautėjimas niekada dar nebuvo taip skaudžiai Lietuvos suėmęs, kaip praėjusio karo ir dabarties pokario dienom. Tos dienos yra baugios ir tamsios, kaip Čiurlionio Juodoji saulė, kurios gūduma gaubia visą šalį. Mūsų dailininkas savo vizijose tartum būtų regėjęs gimtąjį kraštą, užgožtą mirties, tos nykios saulės, kuri neturi nė mažiausio amžinybės spindulio. Kur

M. K. Čiurlionis

Karalių pasaka

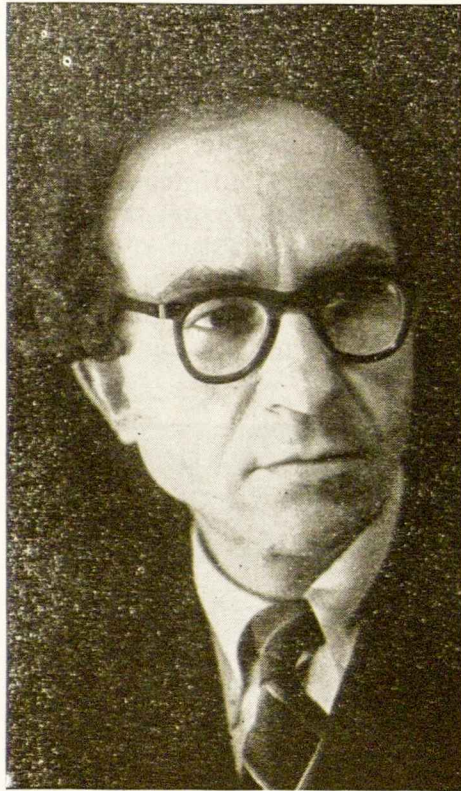
BRAZDŽIONIS VIDUDIENIO SODUOSE

BERNARDAS BRAZDŽIONIS, kurio vešliu 30 metų kūrybinio darbo derlium nesenai džiaugėmės šiuose lakštuose (plg. Bern. Brazdžionio baltosios dienos: Ateitis, 1954 m., nr. 5), š. m. vasario 2 įžengė į vidudienio sodus — sulaukė 50 metų amžiaus. Nors poetai, kaip jis kartą rašė autobiografijoje, gimsta per kiekvieną lyrinį pasisakymą, tačiau skaitytojui įdomu retkarčiais nukelti jį nuo Parnaso aukštybių ir žinoti „žemiškąjį kalendorių“.

šios sukakties proga Ateitis ir jos skaitytojų šeima draugiškai sveikina Sukaktuvininką Bernardą Brazdžionį, augusį ir brendusį Ateityje, nucširdžiai dėkoja už globą ir rūpestį, puoselėjant jaunus talentus, 1932-40 m. atsidėjus redaguojant Ateities Spindulius, su visais lietuviais švenčia puošnią sielos šventę — kartu su Jubiliatu keičia per pasaulį, stebi, kaip miršta žiedas balčiausios lelijos, ir džiaugiasi, kad tu, žmogau, tiktai vienas per amžius eini.

Sukaktuvininko veikalai, paženklinę Bern. Brazdžionio, Vytės Nemunėlio ar Jono Brazaičio vardais, mūsų literatūroje kalbės apie jo meilę poezijos žodžiui, kuris didžiu talentu ištryško jo kūryboje iš gimtosios žemės versmių, naujais ženklais ir stebuklais praturtino širdis, į lietuvišką Parnasą nešdamas krintančias žvaigždes.

Šaunusis Dainiau, kas prabėgs greičiau, kaip mūsų metai, mūsų metai? Stirnelės žingsniu nuskriejo baltosios dienos Biržų piliakalnio alyvų žiedais, širvenos ežero pakrantėmis ir atvedė Tave į vidudienio sodą, prisiglaudusį Los Angeles palmių pavėsyje. Tie patys Viešpaties žingsniai telydi Tave ateitin ir tepadeda virpinti Vaidilos kankles, čia lyriškai, gaudžiai skambančias, čia de profundis pranašiskai grūmojančias — visur lietuvių į Kunigaikščių Miestą šaukiančias! — Redakcija.

medžiaga nustelbia dvasią, ten įsivyrauja tamsa, ir kur žmogus netenka Dievo, ten įsiviešpatuoja kandi mirtis. Ten žmogus sukuria žmogui kančių pragarą, ten jisai ant savo tamsios karalystės vartų išrašo Dantės žodžius: „Palikite bet kokią viltį, kurie čia įeinatė“. Tokia sunki dalia ištiko nepriklausomą Lietuvą, kuri pati niekam pikto nedarė.

Tai atsitiko dėl to, kad piktas nėra išnykęs nei atskirų žmonių, nei tautų santykiuose. Jis prasikiša pro visus amžius, jis perskrodžia dabartį ir mus pačius, jis nebe pirmą kartą atsisloja skersai lietuvių tautos kelio. Mūsų senoliai jį matė kryževivių kalaviju pasivertusį, mūsų seneliai jį regėjo ponų ratuosna išėdusį ir baudžiavos lazda susisukusį, mūsų tėvai sutikdavo jį žandaro ordiniais pasidabinusį ir slankiojantį aplink lietuviškas knygas, sodybas ir bažnyčias. Dabar jisai laiko apžiojęs visą mūsų šalį — tasai žaltiškai klastingas gyvūnas, žmogum pasivertęs.

M. K. Čiurlionis tą pikta vaizduoja savo žalčio sonatoje. Jis rodo, kaip tasai dryžuotas

vingrus gyvūnas, pikto išraiška, it strėlė šauja pro pasaulį. Jisai raitosi aplink saulę, miestus ir bokštus; čiuožia vasarą ir gėlėtom pievom; skrodžia debesis ir marių vilnis; trilinkai susisukęs ilsisi karalių sostuose su vainiku ant galvos ir žalsva pagiežos liepsnele.

Tai nėra tiktai pasaka, įvairiom spalvomis nusakyta, bet šiurpi gyvenimo realybė, kuri mūsų tautos likime skaudžiu tragizmu apsireiškia. Vainikuoti šliužai nebe kartą mūsų tautą žudė ir tebežudo ištrėmimu, nes nuo žmogaus tremties pradžios tas piktas vyniojasi aplink visas tautas, it rojaus žaltys.

TREMTYJE žmonės netenka antrą kartą savo žemiško rojaus — gimtosios žemės kampe. Nieku jo pakeisti negali, kad ir koks jisai būtų buvęs skurdus. Nebepakeičiama yra su jaunys'e suaugusi gimtosios žemės palaima; jos balsas atsiliepia ilgesiu visą gyvenimą, kaip gailus motinos šauksmas savo vaikų.

Dauguma mūsų, kurie savo jaunas dienas palikome Lietuvos žemėje ir jos nepriklausomoje valstybėje, skaudžiai juntame tą išsiskyrimą su

savo kraštu. Ilgimės savo šalies, to gražaus ir saulėto miesto, kurio vartuose atsistojo tamsus demonas, plačiai išskėtęs šikšnosparnio sparnus ir uždaręs įėjimą į miestą. M. K. Čiurlionis tai vaizduoja mums Demono paveiksle. Jame atpažįstame ir aną tamsų paukštį ir tą siaubą, kuris saulėtekyje kyšo iš už horizonto ir grubiai nagais kabinasi į žemės rutulį (Čiurlionio Diena). Jis norėtų visą pasaulį paversti savo tamsos viešpatija. — Kur yra mūsų išsigelbėjimas ir kur giedresnė viltis savam kraštui?

Nors lietuvių tauta dabar išgyvena nežemišką nuliūdimą, tariant M. K. Čiurlionio žodžiais, bet mes esame kupini vilties, kad tai virs giedriu džiaugsmu ir suskambės išsivadavimo himnu — čiurlioniškais Pavasario varpais. Ak, ir jis pats sakė: "Kas beatsitiktų, nenustoju vilties, kad mes savo kelyje sutiksime didelį džiaugsmą".

Lietuvių tautą mes regime kaip laivelį, apgaubtą gedulo varsom ir nugrimzdusį į marių dugną, bet kažkieno švelni ranka jį kelia į marių paviršių, kur jo laukia tiek daug ramybės ir giedros (Jūrų sonata). Dviejų saulių spinduliai grimsta į marias ir šviesiais karoliais siekia laivelį. Mes norėtume tarti, jog tai Dievo Apvaizda, kuri apramina audras ir saugo kiekvieną tautą, kad jos vaikai po kančių rastų atilsį savo žemės namuose.

Mes galime dar sakyti, kad ir savo rankose turime tautos gyvastį, nes tai yra "dvasinių jėgų srovė, kuri iš praeities per dabartį teka į ateitį" (Boelitz). Ji teka mumyse ir teka su mumis, kur bebūtume gimę ir kur likimas būtų mus nubloškęs, jeigu tik liekame gyvi savo tautai, kaip toji kaimo pirkelė ant dviejų karaliūnų delno.

LAIKAS, krikščioniškoje pasaulėžiūroje įglaustas ir atremtas į amžinybę, yra didelė ir brangi vertybė. Pranciškus Salezietis, Šventojo žvilgsniu aprėpdamas žmogiškąją kelionę, vis mėgdavo kartoti: "Trumpas mūsų gyvenimas, bet kartu ir labai prasmingas: jis slepia amžinybės užuomazgą. Laimingas žmogus, kuris supranta šios tiesos gelmes".

Žmogiškoji kelionė, nors ir sudilanti kaip delčia dangaus skliaute, tačiau vedama Amžinybės Žvaigždės, atneša mums daug džiaugsmo, kančios ir meilės — ji kasdien verčia žmonių stabtelėti ir žavėtis: "Kelionė?... Taip, jina graži, kaip reta — kiek nuotykių, kiek įspūdžių ir vaizdų..." (Jonas Aistis).

OTILIJA VILTIS

BUITIS

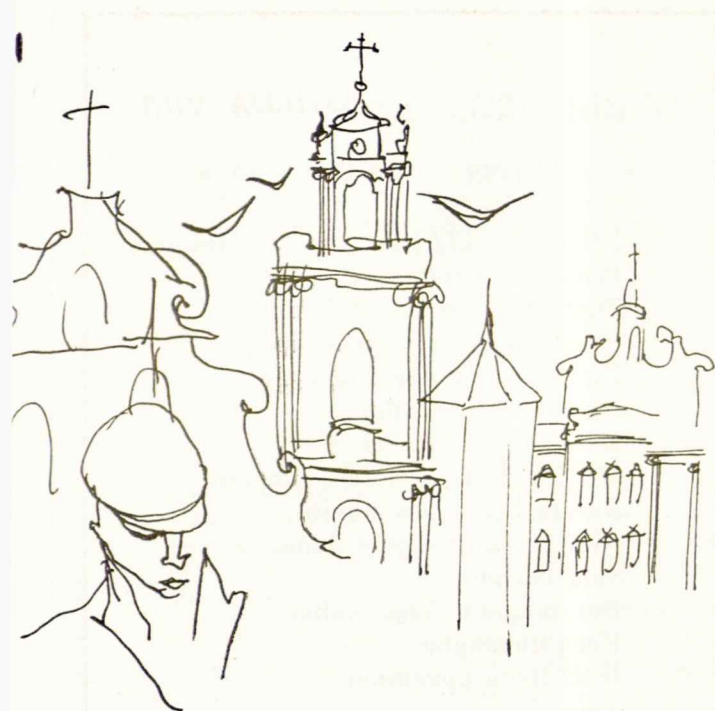
VIDURNAKTĮ į sodą renkasi draugai.
Prasideda puota.
Tuomet ir medžiai ir žmonės
Praranda formas mėnesienoje.
Visi valgo naminę duoną
Ir geria beržų sulą.
Šaltas vėjas kedena
Medžių šakas ir moterų plaukus.
Norėtųsi pas juos nueiti.
(Gal ir mane ruginė duona ir
Sula vaisintų)
Bet žengiant bėga kelias
Vėl į amžinybę
Ir aš lieku gyvenimo
Kely.

LIKIMAS

LAI tingios rankos vedasi mane
Lietingą vakarą prie ežero,
Kur žvaigždės maudosi subridę —
Ir pėdsakai jaunos mergaitės palikti
Vaškiniam smėly
Blizga.
Tuomet ir aš įbrisiu į šaltą vandenį.
Lai mano kojos amžinai įstringa
Vaško kalne
Ir tingios rankos,
Mane atvedę čia — palieka
Lietuje.

SKUBU IR AŠ

DABAR baigiu.
Baigiu, kas nepradėta.
Mainosi gretos —
Tuštėja laukiamieji kambariai.
Visi skuba,
Skubu ir aš.
Dabar baigiu.
Baigiu, kas nepradėta,
Bet — jau baigta.
Visi skuba.
Tuštėja laukiamieji kambariai.
Skubu ir aš.

P A S A K A APIE VILNIAUS STUDENTĄ IR JO MEILĘ

PAULIUS JURKUS

KARTĄ Vilniaus gatvėmis ėjo studentas, švilpau-damas ir sveikindamas miesto bokštus.

— Kas jums, bičiuliai? Ko taip šį vakarą užsisva-joję? Klausotės gervių skridimo?

— Ne gervės mums susuko galvas. Mes matėme karalaitę. Ji pravažiavo karietoje. Nors pražilome be-saugodami miesto gatves, bet dar niekada nebuvo me-regėję karalaitės. Dabar svajojame apie jos gražų vei-dą, papuoštą diadema, žėrinčius saulės karolius...

Studentas šūktelėjo jiems iš papėdės:

— Ar tik nesapnuojate? Jūs man visko pripasa-kojate...

— Kad būtų tai sapnas! — svajingai atsiduso bokštai. — Mes vėl galėtume kalbėti su balandžiais, kurie nakčiai sutūpia ant mūsų pečių. Dabar mes ne-ramūs, nes matėm ją. Mes per naktį budėsime ir kel-sime galvas aukštyn, kad pamatytume pilį. Ten šį vakarą muzika ir dainos pripildys gražiuosius rūmus, ten didžioji puota lašės karalaitėi brangiausių vynu...

Studentas nebesiklausė ošiančių bokštų. Jis sku-bėjo į pilį.

Prie vartų stovėjo rūstūs sargybiniai, sukryžiuavę alebardas. Jų krūtinės šarvuose atsispindėjo vakari-niai debesys, ir sargybiniai atrodė lyg milžinai — di-deli, galingi.

Studentas jiems tarė:

— Veskite tiesiai pas karalaitę. Noriu ją matyti.
— U, drąsuolis! — susijuokė vienas.
— Greičiau, greičiau, aš turiu būti su visais drau-ge! — nerimo studentas.

— Ar tu žinai, kad šį vakarą pilin renkasi tolimų žemių karaliūnai ir kunigaikščiai su brangiomis do-vanomis. Ką tu nuneši jai?

— Niekas neturi tokių brangių dovanų, kaip aš! Aš esu Vilniaus studentas, man priklauso visas pasau-lis, gražiausios dainos, naktys ir dienos.

— Tai keliauk, pasipuošk savo dainom, nakties žvaigždėm ir dienom, tada mes įleisime. Eik iš čia prie knygų. Mes neturime laiko juokauti.

Tuo metu pasigirdo muzika. Plaukė ji iš pilies langų per sodus, per aikštes, kėlėsi viršum katedros į Vilnelės ir Neries šlaitus.

— Tai karalaitė šoka stiklo grindimis. — Tarė vienas sargybinių. — Ten žvilga auksas ir deimantai...

Ar studentas nematys gražuolės karalaitės, nesiklausys rūmų saldžios muzikos?

Nuvarytas nuo vartų, bėgo jis gatvėm ir klausė pirmą bokštą:

— Tu esi aukštas, visų aukščiausias. Regi tolimus kelius, ištiestus kalnais. Sakyk, kur man gauti riterio drabužius.

— Tyliau. Netrukdyk manęs... Aš matau pilies langus ir dideles šviesas. Tuoj pasirodys karalaitė...

— Ak, vargas man! — sudejavo studentas ir sku-bėjo tolyn. Klausė jis praskrendančių paukščių, kur gautų kunigaikščio drabužius, bet paukščiai atsakė:

— Neturime laiko klausytis tavo pasakų. Pilyje dainos ir šviesos. Skubame pažiūrėti.

Beliko jam tik draugas — senas vėjas, kuris mie-gojo universiteto kieme. Ir bėgo ten skubėdamas, klupdamas. Rado vėją besikeliantį ir besirengiantį į pilies sodus.

— Palauk! Jei nepadėsi man, daugiau nesiklau-sysiu tavo dainų, jų nešvilpysiu mieste. Galėsi vien-išas lindėti tamsiame kampe.

Senas vėjas pasirėmė į arkų vijoklius ir susimąstė.

— Ar tu žinai, mielas, kas yra karalaitė? — tarė jis liūdnu balsu. — Tai ne ta mergaitė iš meduolių kepyklos ir ne ta šviesiaplaukė iš Aguonų smuklės. Iš ten abu grįžtame dainuodami... O karalaitė kas ki-ta. Jei duosiu tau dienos drabužius, nakties apsiaustą, jei apsagstysiu žvaigždėmis, tu nebegrįši. Aš esu senas ir daug keliavęs. Žinau, kas karalių dukterys. Tada aš būsiu vienas, čia atėjęs nuo marių į Vilniaus miestą ir taip ilgai užgaišęs... Gal kada ir sugrįžtum, bet bū-tum ne tas, nemokėtum linksmų dainelių, ir manęs čia nerastum, nes aš būsiu iškeliavęs į tolimas žemes sukti malūnų, varyti laivų jūrėmis. Aš tau neduosiu nieko ir nunešiu tuoj į rūmus. Tada tu grįši, ir mes sėdėsime drauge. Aš padėsiu galvą ant knygų ir mie-gosiu, sklaidysiu jų lapus.

Vėjas išsitiesė, apglėbė studentą, šniokšdamas pa-kilo pro universiteto stogus, astronomijos bokštą, skri-do pro varpinės ir, apsukęs pilies kiemą, leidos į di-džiąją menę. Puolė jis šniokšdamas pro atvirus langus ir užpūtė tūkstančius žvakių.

Kai menėje sutemo, studentą jis pastatė tarp dva-riškių ir pats pakibo lange. Staiga ėmė žėrėti nežė-miška šviesa. Sklido ji per stiklo grindis, per karaliū-nus, riterius, puošnias damas.

Studentas įsižiūrėjo. Čia pat, už poros žingsnių, buvo karalaitė. Dar niekada nebuvo matęs tokio gra-žaus veido nei mieste, nei dvaruose, nei dailininkų

paveiksluose. Rankoje ji laikė šilko skarą, kurią buvo nutraukusi nuo kaklo. O ten — saulės karolių vartinė žerėjo ir skleidė skaisčią šviesą. Studentas regėjo tik ją, tik karalaitę ir nesuprato, kad prieš puošnią menę jis atrodo skurdus su savo pilku švarkeliu.

Karalaitė nustebusi pažvelgė į jį, nusišypsojo ir palenkė galvą, duodama ženklą prieiti arčiau.

Ji sėdėjo didelėje, auksu papuoštoje kėdėje, apsiskleidusi vualiais ir brangiais šilkais. Jos perlais nusagstytas batelis ilsėjosi ant raudono pagalvėlio.

Kai studentas priėjo, menė pamatė jį ir sujudo. Karaliūnai, riteriai ir tarnai žengė tiesiai prie studento, kad jį nutvertų ir išmestų laukan. Tada karalaitė ištiesė skarą, gaubė ją ant kaklo, paslėpdama saulės karolius. Menėje vėl sutemo.

Suklego riteriai ir kunigaikščiai, sužvangino kardais ir pentiniais. Jie šaukė tarnus, kad greičiau degtų žibintus. Bet vos uždegė vieną žvakę, kaip vėjas pūstelėjo ir užgesino. Tada dar labiau stebėjosi ir triukšmavo visi. Grūdosi prie langų, prie didelių kabančių žibintų ir čerškėjo ginklais.

Studentas gi sėdėjo ties karalaitės kojomis.

— Kas tu esi, kad išdrįsai ateiti į mano tėvo dvarą be dovanų, be brangaus apsiausto tokį vakarą, kai aš ištiesiu vienam karaliūnui ranką ir saulės karolius išnešiu iš Vilniaus į tolimas žemes. Kas esi, kalbėk! Man patinka tavo drąsa ir tavo atviros akys, kurių aš nesutikau pily.

— Aš esu Vilniaus studentas. Aš turtingesnis už visus, nes nieko neturiu. Man priklauso mėnesienos auksas, viso pasaulio pasakos ir dainos, ir visų juokai...

— O, aš mėgstu studentus. Dovanok man pasaką ir dainą, nes aš tik imu ir niekam nieko neduodu.

Ir jis pasakojo apie linksmas studentų dienas Vilniuje, dainavo nerūpestingas dainas. Staiga karalaitė susijuokė. Skaidrus jos balsas nuplazdėjo menėmis.

— Karalaitė juokiasi! Karalaitė skamba! — sukuždo salės ir nutilo. — Ir kas, tasai, kuris ją pralinksmino? Tai karaliūnų karaliūnas, kuris nesuskaito savo turtų dvaruose; tai riterių riteris, laimėjęs visus pasaulio turnyrus. Jis atnešė jai pačias brangiausias dovanas. O, vargas mums!

Nutilę klausėsi ir stebėjosi: tamsoje kažkas dainuoja, ir karalaitė juokiasi. Gi dainos ne tos, kurias sudeda rūmų kanklininkai, — šitos buvo paprastos ir neiškilmingos. Tačiau vistiek jie klausėsi.

Net senas vėjas, parimęs lange, taip užsisvajoję, kad nematė, kaip tarnai degė žvakę po žvakės.

Vėl sušvito žibintai, ir visi išvydo studentą ties karalaitės kojomis.

Didžiūnų veidai surimtėjo, o karaliūnai paniuro. Jų žingsniai artėjo į aukso krėslą, į išdėstytus minkš-

tus pagalvėlius. Tada studentas nutilo ir pažvelgė į langą, į savo draugą. Ir vėjas užtelėjo, ūmai užpūtė žiburius, stvėrė studentą, palikdamas menėje tamsą ir sumišimą.

Vidurnaktis kai žaidė fontanais, vėjas vėl atnešė jį į pilies sodą ir pastatė ties karalaitės langais.

— Liūdna man, nes tu pamišęs, tu neklausai manęs. Nedainuok! Užteks! — prašė jo vėjas.

Bet studentas nesiklausė seno draugo. Jis dainavo. Ir juo ilgiau dainavo, tuo balsas gražiau skambėjo sode.

Lange pasirodė šilko skara. Jai ir šaukė daina, suokė lyg lakštingala. Studentas jau mylėjo karalaitę ir jautė, koks jis nelaimingas: ji liks amžinai aukštame lange su saulės karoliais, o jis klajos miesto gatvėmis ir nieko nerąs.

Sušnarėjo takelis ir pasirodė karalaitė.

— Tavo balsas skamba gražiau nei viso dvaro muzika, ir tu man dovanojai pačią didžiausią dovaną — Vilniaus studento dainą. Man naktis nemieja be jos.

— Koks aš laimingas! — džiūgavo studentas. — Štai, kalneliai — mano dvarai; štai, Vilnelė pripilta aukso. Žvelk į jos vandenį ir klausyk mano dainos!

Vos karalaitė pasilenkė ir pažiūrėjo į vandenį, kaip trūko jos karolių vartinė ir puolė upės srovėn.

— Ai, — sudejavo ji. — Tai mano laimės karoliai. Ir vargas man, jei juos prarasiu.

— Neliūdėk, karalaitė, aš juos ištrauksiu.

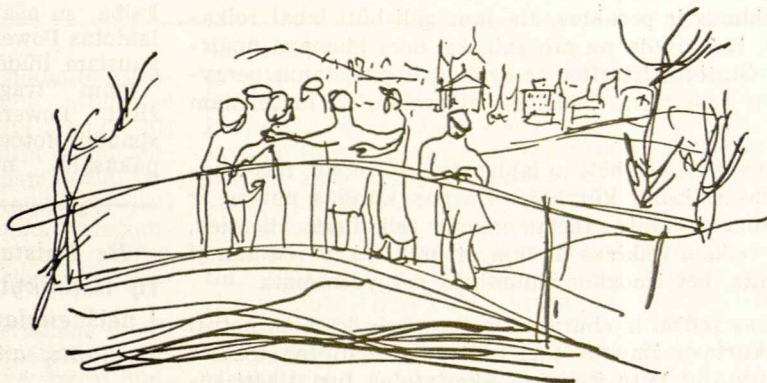
Nėrė studentas į vandens srovę, kur visa žerėjo mėnesiena, lyg būtų pasklidę karoliai. Jis griebė vieną, bet buvo tik mėnulio spinduliai. Plaukė tolyn ir gilyn, o aplink žerėjo lyg saulės karoliai, bet jų nerado.

Karalaitė veltui laukė krante. Veltui vėjas šniokštė per bangas ir šaukė draugą. Jis jų negirdėjo. Tada karalaitė pasilenkė prie Vilnelės, ir viena jos ašara puolė vandenin.

Studentas neiškilo. Jis ir dabar mėnesienos naktimis nardo Vilnelėje ir jiesko brangiųjų saulės karolių ir tiki, kad karalaitė tebestovi krante. Ten gi sėdi tik senas vėjas. Niekur jis nuo anų metų neišėjo iš miesto; užmiršo malūnus ir laivus, pasidarė Vilniaus vėjas: draugiškas ir geras, pamėgęs palangių geles ir studentų knygas. Jis sėdi vakarais Vilnelės pakraštyje ir rauda savo draugo.

Tada ateina iš senos pilies karalaitė, niekada nesuradus laimės; ties upės krantais stovi ir laukia, rauda saulės karolių.

Tada ant tilto sustoja studentai, išžiūri į Vilnelės aukšą, išklauso gailios nakties raudos ir pradeda dainuoti apie senus laikus, ilgesį, keliones, ištikimą meilę. Dainuoja ilgai Vilniaus studentai aniems laikams ir tiki pasaka.

Illustravo dail. Ada Korsakaitė

ŽODŽIO IR SAKINIO JIEŠKOJIMAS

ALOYZAS BARONAS

Pereitame numeryje skaitėme, kad nėra jokių taisyklių, kaip ir apie ką reikia rašyti, nėra jokių rašymo mokyklų. Jaunam rašytojui galima tik patarti, tačiau jo neišmokysi rašyti, jei jis neturės tam jokio talento. Rašytojas net ir iš savo knygos recenzijų nebegali pasimokyti. Kai jis gauna progą jas paskaityti, jo knyga jau yra parašyta, tad nebent antrąją laidą leidžiant, būtų galima atsižvelgti į patarimus ar priekaištus. Šiaip, anot vieno Gustačio eilėraščio, viskas jau būna pervėlai. Todėl rašant kūrėjas vadovaujasi pirmoj eilėj savo paties išmanymu.

SPEKULIACIJA IR TIKROVĖ

Kur baigiasi ir kur prasideda modernus menas ir moderni literatūra, šiandien yra labai sunku pasakyti. Atsiranda nepaprastai daug "spekuliantų", kurie neretai pretenduoja į modernistus, tardamiesi esą genijais ir sakydami, kad eiliniai žmonės jų nesupranta. Tiesa, gali pasitaikyti, kad eiliniai žmonės nevisada gali suprasti menininką, tačiau nevienas literatūros, muzikos ar dailės kūrėjų modernizmu pavadina tik savo nemokšišumą. Šios rūšies spekuliacijos ypač daug dailėje, todėl nenuostabu, kad, negalėdamas atskirti tikrojo meno nuo spekuliacijos, eilinis žiūrovas iš esmės nusistato prieš betkokį modernesnę pasireiškimą.

Kaip kiekvienas dailininkas, prieš pradėdamas piešti turi išmokti anatomiją, žinoti žmogaus ir daiktų proporcijas, taip ir kiekvienas rašantysis turi išmokti valdyti žodį. Žodžių žongleravimas, kuriuo autorius dažnai išsigelbsti nuo rimo ir ritmo jieškojimo, dar nesivadina moderniąja poezija, lygiai kaip ir šizofreniko kliedėjimus būtų netikslu vadinti moderniomis novelėmis. Pirmą reikia išmokti rašyti žmoniškai, ir tik tada galima rašyti kitiškai, nors jau ir mokantiems nevisada išeina kitiškai gerai parašyti.

Kartais įvairiais abrakadabriškais sakiniiais ir galima suvaidinti modernios prozos ar poezijos kūrėją. Kažkada buvo rašyta spaudoje apie du švedus, kurie kritikos nepaprastai gerai įvertinti, prisipažino, kad jie tyčiom, alų begerdami, surašė įvairias nesąmones ir pavadino tai modernia poezija. Iš tiesų, gi, kritika nevisada bus tokia neapdairi. Tad pradedančiam rašyti galima patarti, kad jis pirma turi išmokti parašyti bent pakenčiamą sonetą, o tik paskui jau bandyti nebesilaikyti įprastinių poezijoje formų. Moderni poezija dažnai laužo įvairias normas ir taisykles, bet ji vistiek išlieka jautri kalbai.

ŽODIS IR SAKINYS

Kiekvienas žmogus daugiau ar mažiau savyje yra kūrėjas. Savo gyvenime kiekvienas moka papasakoti įdomių istorijų, paberti puikių sąmojaus sakinių ir aforizmų. Ne visi nori ir ne visi gali tai užrašyti. Tačiau tas, kuris rašo ir pats dažnai ieško sakinio ar žodžio, turi stebėti kitus žmones, jų išsireiškimus ir posakius. Jie jam gali būti labai reikalingi jo paties kūryboje, tad visada ne pro šalį, ką nors įdomaus nugirdus, tuojau pasižymėti. Girdėtos istorijos ar draugų ir pažįstamų pergyvenimai visada gali būti tam tikra medžiaga didesniui ar mažesniui kūriniui.

Kūrėjas turi viską matyti ir stebėti, o labiausiai — žmogų, nes žmogus yra pats svarbiausias veiksnys kūryboje. Dažnas kūrėjas puikiai ir plačiai stengiasi pavaizduoti gamtą, tačiau gamta reikalinga tik tiek, kiek jos reikalingas yra veika'o veikėjas. Reikia atsiminti, kad visi didieji kūriniai remiasi ne gamta, bet žmogaus vidumi, jo pergyvenimais.

Tačiau, bejieskodamas žodžio ir charakterio, jaunas kūrėjas neturi užmiršti, kad tas jo sukurtasis žmogus turi būti apgyvendintas tokiose aplinkybėse, kurios skaitytoji būtų itikimos. Skaitytojas turi tikėti sukurtojos aplinkos galimybe. Apie visa tai — kitą kartą.

IŠKILMINGOS
ŠUNS
LAIDOTUVĖS
CLEVELANDE

ALFA SUŠINSKAS

PRISIMENA viena istorija, kuri iškilo viešumon labai iškilmingomis šuns laidotuvėmis Clevelande 1955 metais lapkričio 7 dieną.

Atsitiko, kad ponui Ernestui Powers su ponija nugaišo šunelis Buddy, trylika metų pas juos išgyvenęs dausišką gyvenimą. Šis Buddy buvo Ernesto ir jo žmonos gyvenimo centras ir tikslas: jų abiejų visas rūpestis tebuvo jam, šuneliui, skiriamas: jis buvo jų džiaugsmas ir gyvenimo paguoda. Buddy buvo prižiūrimas kaip tikras karalaitis, sosto įpėdinis, ir maitinamas jis buvo niekuo kitu, o tik pirmos rūšies jautienos kepsniais, vištiena ir veršiukų kepenėlėmis...

Karališką gyvenimą turėjo Buddy, bet ir jam, kaip kiekvienam gyvam padarui, atėjo galas, kuris buvo ne kiek nemažiau puošnus, kaip ir jo visas šuniškas gyvenimas.

Baisiai nuliūdo ponas Ernestas su ponija, karčiai susigraužė, kaimynams ir pažįstamiems verkdami pranešinėjo liūdnąją žinią ir kvietė į Buddy laidotuves, kurias jie rengė jam tikrai nešuniškas — kaip mylimiausiam šeimos nariui.

Ir pašaukė ponai Powers laidotuvių direktorių. Ir išbalzamavo jis šunelį, į brangų karstą jį įdėjo ir ištaigingai pašarvojo Powers svečių kambaryje.

Per 50 kaimynų ir pažįstamųjų aplankė nešuniškai pašarvotąjį Buddy, jį gražiomis gėlėmis apstatydami ir ponams Powers nuoširdžią užuojautą išreiškdami...

Specialiu Clevelando miesto valdybos leidimu, Buddy buvo su prakalba, su ašaromis iškilmingai palaidotas Powers kieme, dalyvaujant gausiam liūdėtojų būriui...

Šiam "tragingam" įvykiui įamžinti, Powers pakvietė specialų spaudos fotografa, kuris, prieš pat pakasant, nufotografavo Buddy,

Be Kristaus pasaulis negalėtų išsilaikyti: arba jis patektų į neišvengiamą sunaikinimą, arba taptų antruoju pragaru.

Pascal

VIRGINIJA KIAUNYTĖ

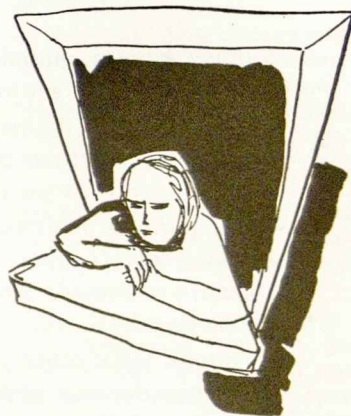
V I E N A T V Ė

VAKARAS buvo niūrus ir miglotas, pilnas rudens gamtos melancholijos. Aš sėdėjau prie lango, į kurį laiks nuo laiko pasibelsdavo stambūs lietaus lašai. Žemai matėsi šlapia gatvė, kurioje nuo lango atsimušusi šviesa pavirsdavo į sunkius, baltus žmonių siluetus, tyliai vingiuojančius tarp medžių šešėlių. Tolumoje girdėjosi koplyčios varpas. Jo skambėjimą dengė liūdesio ir kančios atgarsiai, kurie ypač tuo laiku man buvo suprantami ir artimi. Sėdėjau viena giliai paskendusi greitai prabėgančiose ir nepaunamose mintyse, iš kurių troškau pabusti, bet negalė-

jau. Sieloje buvo graudu ir nyku.

Staiga mano dėmesį patraukė prie gatvės lempos stovinti aukšta, liekna žmogaus figūra. Viena ranka jis laikė suspaudęs prie kaklo savo švarko apikaklę, o kitoje, atsukęs į šviesą, laikė baltą popieriaus lapą. Ilgai jis jame kažką skaitė. Žmogaus veidą apšvietė šviesa, išryškindamą jame didelį dvasinį nuovargį ir susimąstymą. Jo kaktą dengė keletas vėjo užmestų garbanų, nuo kurių lietaus lašai krito ant jo veido, pridodami jam kažkokį klaikumą. Ilgą laiką stovėjo jis, įsmeigęs akis į tą popieriaus lapą, lyg svarstydamas jo turinį. Paskui nuleido abi rankas, ir sunkiai, bejėgiškai visu kūnu atsirėmė į lempos stulpą. Popieriaus lakštas išslydo iš jo rankų ir, slegiamas rudens lietaus lašų, nukrito ant šlapio grindinio. Sunkiais žingsniais žmogus pranyko tamsumoje.

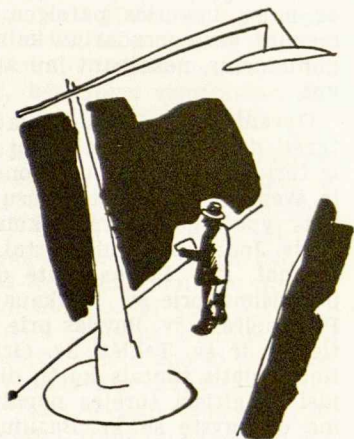
Nustebau, kad šiuo laiku galėjo būti dar už mane nelaimingesnis žmogus; žmogus, kurio veide buvo įrėžtas didesnis liūdesys ir skausmas. Nubėgau greitai žemyn ir pakėliau nuo žemės jau beveik visai permirkusį lapą. Ne-kantriai jį permečiau akimis. Rašalas buvo beveik jau visai susiliejęs, tik gale dar kai kurie žodžiai buvo išskaitomi.

Tačiau supratau, kad tai turėjo būti paskutinis jo laiškas, galbūt, artimiausiam savo draugui. "...man išeinant varpos puošis auksu... žinau, sakysi, kad tai silpnumo ženklas... visą gyvenimą mane lydėjo tik liūdnos ir be išeities valandos..."

Toliau sunku buvo ką beišskaityti, tačiau net nebandžiau. To laiško nuotrupėlės sukėlė manyje gaudumą ir gailėstį žmogui, tačiau, kaip vėjas pūsdamas žarijas sukelia liepsną, taip jos įpūtė mano sielon šviesos ir stiprybės spindulėlį, kuriuo būtinai norėjau su kuom nors pasidalinti.

Paskubomis užsimetus švarkelį, išbėgau ūkanoton gatvėn. Už keleto kvartalų stovinti gatvės lempa apšvietė bejėgiškai slenkantį žmogaus siluetą.

Iliustracijos
Grazinos Gaubytės

išsitiesusį baltuose šilkuose, patogiai gulintį brangiame, atdarame karstelyje. Fotografija rodo patį Ernestą, skausmo pilnu veidu žiūrintį į negyvą šunį, pamaldžiai palenkta galva, viena ranka per petį apsikabinusį savo žmoną. Prie šunkarsčio žiopso liūdėtojų būrys, skausmingai įbedęs savo akis į išbalzamuotą gyvulį...

Po šia įdomia ir sveikam protui kvailai atrodančia, vietinės spaudos pranešta žinia glūdi tikrai liūdna istorija, atskleidžianti iškrypu-

sia, jokių kilnių idealų neturinčią žmogaus širdį. Tokių Powers ir į juos panašių yra daug. Jei žmogus savo proto ir širdies nemaitina vertingais, naudingais ir kilniais siekiais, tada jis savo žmonišką jautrumą, laiką ir net visą gyvenimą paaukvoja neprotingam gyviui, daiktui, jusliniams pomėgiams ar kuriems nors kitokiems pražūtingiems ir kenksmingiems, griaujamiems idealams. Žmogus be kilnių idealų ir be didžiavasiškių siekių anksčiau ar vėliau nusilenkia ku-

riam nors pasirinktam medžiagiam stabui, kuriam jis tarnauja kaip ištikimas vergas.

Spaudos sakymu, Powers buvo bevaikiai. Jei jie būtų gyvenę dvasinio idealo gyvenimu, jie būtų pasiaukoję našlaičio auginimui, labdarbei, organizaciniam, visuomeniniam darbiui. Jie nesusivokė, kad žmogus, idealizuodamas gyvį ar daiktą, save nuvertina ir lyg išprotėja. Šuns garbintojai niekuomet neišvengia patys jo vietoje atsidurti...

NERIMA NARUTĖ

SNAIGĖS

Sukasi, krenta snaigės ant žemės;
 Vėjas pribėgęs saujomis semias,
 Pila ant veido, užima lūpas,
 Žvaigždžių krištolai medžiuose supas.
 Padengia miesto purviną vaizdą —
 Balta paklode rudenio žaizdą.
 Raštais raižyti langai, vitrinės,
 Dūždamos snaigės žingsniuose trinas.
 Leisk pasakyti, kas atsitiko:
 Po juodu šydu saulė pranyko.
 Jau kalendoriaus užverstas lapas.
 Snaigėm užpiltas vasaros kapas.

APIE DRAUGYSTES IR BIČIULYSTES

(Iš šv. Pranciškaus Saleziečio raštų)

A. TYRUOLIS

Susidraugauti tenka kiekvienam: jaunam ir senam. Bet nėra draugystės be meilės, o meilė yra viena iš stipriausių sielos pasiūly, tai, sakytum, širdies karalienė. Ji visa kita lenkia į save ir mus padaro tokiais, koks tos meilės objektas arba dalykas. Taip sako ir priežodis: su kuo sutapsi, tuo ir pats tapsi.

Būk todėl atsargi, Filotėja, kad nepasiduotum blogai meilei. Iš visų meilių pavojingiausia yra draugystės meilė. Kitos meilės gali būti uždaros, be bendravimo, bet draugystė be to bendravimo negali apsieiti.

Ne kiekviena meilė, žinoma, yra draugystė. Jeigu ką mylėsi ir nebūsi mylimas, tai bus meilė, bet ne draugystė. Draugystė yra meilės pasidalijimas, kaip sakoma, abipusė meilė. Jei tos abipusės meilės nebūtų, nebūtų nė draugystės.

Draugystėje dar reikalinga, kad susidraugavę žinotų vienas kito palinkimus, nes jei to nežinotų, būtų meilė, bet nebūtų draugystė. Pagaliau reikalingas ir bendravimas, kaip draugystės pagrindas. Bet bendravimas nelygu bendravimui, žiūrėti, kokie dalykai siūlomi vienas kitam bendraujant. Juo kilnesniais dalykais bus pasikeičiama bendraujant, juo kilnesnė bus ir draugystė.

Kaip geriausias medus yra tas, kurs surinktas iš pačių geriausių

rinktinių gėlių, taip ir meilė, pagrįsta pačiu geriausiu bendravimu, yra geriausia. Bet Ponto krašte yra nuodingo medaus, kurs atima protą tiems, kurie jo paragauja, nes tas medus surinktas iš akonito, gausiai augančio tame krašte. Taip ir draugystė, paremta negerom ir apgauliom gėrybėmis, yra negera ir netikra.

Sakysim, kūniniai palinkimai gali būti abipusio palinkimo vilionė, kuriai visiškai nebetinka draugystės vardas, nes to palinkimo turi ir gyvuliai, o apie gyvulių draugystę vargiai kas gali kalbėti. Nebūtų draugystės nė moterystėje, jei nebūtų kitų tikslų, jei nebūtų nesulaužomos ištikimybės, dėl ko moterystė yra tikra ir šventa draugystė.

Taigi draugystė, kuri remiasi kūniniais smagumais, yra labai prastos rūšies draugystė, draugystės vardo neverta. Tokia pat yra draugystė, kuri remiasi tuščiom, jausminėm dorybėmis, sakysim, kai patinka gražus asmuo, kai girdi malonų balsą, kai palieti ir panašiai.

Silpni žmonės gal ir vadins tai tobulybėmis ar net dorybėmis, bet aš laikan visą tai tuštybe. Žiūrėkit, kiek daug lengvabūdžių mergaičių, moterų, o kaip gražiai žaidžia, sportuoja, kaip gražiai rengiasi pagal paskutinę madą, kaip puikiai dainuoja, kaip žavingai kalba, atrodo.

Draugystė, paremta tokiom sąvybėmis, tėra paviršutiniška, tuščia, netikra, tai netiek draugystė, kiek tuštybė. Tokia yra dažniausiai jaunų žmonių draugystė: juos žavi gražūs plaukai, gražūs drabužiai, malonūs žvilgsniai, tuščios kalbos. Tų žmonių dorybė dar neišsiskleidusi ir sprendimas dar tebėra pumpure. Tokios draugystės dažniausiai labai greit praeina, sutirpsta, kaip sniegas saulėje.

Todėl mylėk, Filotėja, kiekvieną stiprią artimo meilę, o jei su kuo susidraugausi, žiūrėk, kad ta draugystė būtų susijusi su augštom dorybėmis, kaip išmintim, tvirtumu, teisingumu.

Čia aš kalbu ne apie paprastą artimo meilę, kuria turime visus žmones mylėti, bet apie tą dvasinę draugystę ir bičiulystę, kai dvi ar daugiau sielų bendrauja dvasiniam tobulėjimui. Tokios sielos gali teisingai giedoti: štai kaip gera ir malonu broliams gyventi drauge vienybėje (Ps. 133, 1). Tokios draugystės ryšys brangesnis už aukso grandinę.

Jei tik galime, taip ir draugaukime. Aš kalbu apie draugus ir bičiulius, kuriuos patys pasirenkame. Bet nereikėtų užmiršti ir apie tiems, kurie jį paragauja, nes tas medus surinktas iš akonito, gausiai augančio tame krašte. Taip ir draugystė, paremta negerom ir apgauliom gėrybėmis, yra negera ir netikra.

Gyvenime yra gera ir naudinga turėti draugų ir bičiulių. Jų turėjo ir turi ne tik paprasti žmonės, bet ir šventieji. Net pats mūsų Viešpats ypatingesnę draugiškumą rodė šv. Jonui, Lozoriui, Mortai, Magalenai. Šv. Petras jautė didesnę prisirišimą prie šv. Morkaus ir šv. Petronėlės, o šv. Povilas prie Timotiejaus ir šv. Teklės. Šv. Grigalius Nazianzietis šimtais kartų didžiūjasi ir giriasi turėjęs nepalyginamą draugystę su šv. Bazilium Didžiuoju, apie kurią šitaip rašo: "Atrodo, kad mes buvom viena siela dviejuose kūnuose ir vienas buvom kitame; mes turėjom tik vieną troškimą, būtent, kaip pasiekti dorybės ir gyventi pagal ateities (būsimojo gyvenimo) viltis". Šv. Ambrozijus mylėjęs šv. Moniką tik už jos dorybes, o ji mylėjusi jį kaip Dievo angelą.

Gana daugiau apie tai ir kalbėti, užteks priminti, kad šv. Jeronimas, šv. Grigalius, šv. Bernardas ir visi didžiausi Dievo tarnai neapsiėjo be ypatingų draugysčių savo tobulumui pasiekti. Šv. Povilas net barą pagonis, kad jie yra be meilės, taigi be draugystės. O šv. Tomas Akvinitis kartu su išmintingiausiais filosofais pripažįsta, kad draugystė yra dorybė, tik tobula draugystė negali būti su daugeliu asmenų.

SPORTAS

NESTOVĖKIME VIETOJE

JONAS ŠOLIŪNAS

Metų gale ir pradžioje mūsų spaudoje pasirodo juokingi aprašymai — metų apžvalgos, kuriose vertinami nuveikti ir nenuveikti darbai. Tokie įvertinimai, paprastai, būna tik bandymas „užmaliavoti“ neįvykdytus praeitų metų pažadus. Ir taip kiekvienais metais. Rašome, kalbame, giriamės, bet neveikiame.

Tegul bus leista ši kartą atvirkščiai parašyti. Nebandysime vertinti nuveiktų darbų, bet pagalvosime, **ką konkrečiai šiais metais būtų galima nuveikti.** Tada gale metų patys pamatysim, ko mes verti.

Visoje mūsų visuomenėje pastebimas suleptėjimas ir noras patogiai sėdėti minkštose sofose. Todėl ir mūsų sportinę veiklą jau baigiam numarinti. Kalbame, kad sportas yra viena iš geriausių priemonių jaunimo auklėjimui, apie tai rašome, bet mūsų visuomenės ausys šių išvedžiojimų negirdi.

Pereitų metų Kultūros Kongreso metu viena paskaitininkė ilgai ir gražiai šnekėjo apie priemones tautinei kultūrai išlaikyti. Ji vis dėlto patvirtino, kad ir sportas yra viena iš tokių priemonių, o nutarimų komisijos nariai taip pat atsiminė, nors ir labai trumpai, savo rezoliucijose iškelti sporto reikalavimai. Pasakyta ir užrašyta. Tačiau tai ir viskas. O taip tada norėjosi, kad po šių rezoliucijų skaitymo kas nors sušuktų „Amen“, nes, iš tiesų, visos šios rezoliucijos yra patapusios kasdien kartojamomis maldomis.

Tokia padėtis pas mus. Kadangi rimtas paskaitininkas visada pasakytų, kad „ateitininkai yra lietuviškosios visuomenės dalis“, todėl atkreipkime dėmesį į save. Kiek ateitininkai vertina sportą, ir kiek jie konkrečiai lietuviškoje sportinėje veikloje padaro? Gaila, reikia prisipažinti, kad ateitininkai lygiai tiek pat atsakingi už **tokią popierinę veiklą**, kaip ir visi kiti. Tiesa, retkarčiais gal prof. Stasio Šalkauskio žodžius ir raginimus sportuoti prisiminė, tai vienur, tai kitur išbėgame pievutėn, persiverčiame per galvą, spiriame į kamuolį ir nueiname prieš saulutę pasirūdinti. Bet tai ir viskas.

Per anksti žuvs mūsų jaunas poetas Mačernis nekartą yra išpėjęs ateitininkus nestovėti vietoje, nes tada iš skaidraus vandens lengva tapti apmaurėjusia kūdra. Tuos jo žodžius prisiminę, nestovėkime vietoje: eikime į vieną, ar į kitą pusę, bet judėkime.

Žvelkime realiai ir prisipažinkime, kad didelių darbų nenuveiksime ir šiemet. Tam neturime nei didelių lėšų, nei pakankamai laiko, nei pagaliau didelių sugebėjimų. Aktyviais sportininkais visi netapsime. Vieni sportuosime, kiti mylėsime, dar kiti dirbsime. Tačiau kiekvienas iš mūsų gali **artimiau su sportu susipažinti. Pilnoji inteligencija to būtinai iš mūsų reikalauja.**

Mūsų akademikai šiais metais turėtų pastudijuoti **kurią nors sporto šaką**, perskaityti bent savo mėgstamiausios sporto šakos keletą knygų, aplankyti keletą sportinių rungtynių. Vietoje kino nueikime kurį sekmadienį į krepšinio, ledo rutulio ar lengvosios atletikos rungtynes. Tuoju pasidarys šviesiau sportinėje arenoje.

Skundžiamės ir galvojame, kaip išlaikyti ateitininkų eilėse patį jauniausią mūsų jaunimą — dabartinius moksleivius. Sportą mėgstantys studentai čia gali ateiti talkon. Glaudžiai bendradarbiaudami su

moksleivių ateitininkų kuopomis ir jų globėjais, studentai galėtų **važduoti moksleivių ateitininkų sportinei veiklai.** Studentai visada turi padėti savo jaunesniesiems draugams.

Neseniai šiais klausimais teko kalbėtis su daugeliu moksleivių. Jie visi yra pilni entuziazmo ir užsidegimo dalyvauti lietuviškoje sportinėje veikloje savo draugų tarpe. Buvo prižadėta jiems padėti, tačiau jų yra šimtai, išsibarsčiusių po tolimas vietas. Būtinai reikia rasti tokių pat entuziastingų studentų, kurie galėtų jaunesiems ištiesti ranką.

Ir sendraugiams atsiras darbo. Jų medžiaginė parama jaunimui visada laukiama, o savo namų rūsiuose jie gali įruošti sporto patalpas, kur bent stalo teniso stalas galėtų suburti draugėn moksleivius ateitininkus. Per tokius sportinius suėjimus prie stalo teniso nesunku bus jaunimui ir kitokiomis temomis pakalbėti, tik tokias galimybes reikia išnaudoti.

Atrodo, kad visi šie pasiūlymai yra tik smulkmenos. Tačiau, atsiminkime, kad ir mažiems darbams nuveikti reikia pasiaukojimo. Įveikę šiuos mažus darbus, kitais metais gal galėsime kalbėti ir apie didesnius. Tik nestovėkime vietoje. Judėkime pirmyn!

Moksleiviai ateitininkai su vyresniaisiais draugais, stovyklavę žiemos stovykloje pas salesiečius.

Nuotr. V. Valaičio

RYTINIO PAKRAŠČIO ŽIEMOS STOVYKLA

1956.XII.28—1957.I.1.

Rytinio pakraščio studentų at-kų žiemos stovykla įvyko Drexel Lodge, Philadelphijos apylinkėje. Į stovyklą suvažiavo apie 50 stovyklautojų iš Philadelphijos, New Yorko, Hartfordo, Waterburio, Putnamo, Bostono, Pittsburgo, Worcesterio, Baltimorės ir Clevelando.

Tėvas J. Kidykas, SAS dvasios vadas, buvo ir šios stovyklos dvasios vadu. Stovyklos komendanto pareigos užgriuvo ant Algio Žemaitaičio iš Waterburio pečių. Mergaičių vadovė buvo Teresė Ivaškaitė iš Putnamo, o berniukus valdė Algis Giedraitis iš Hartfordo. Stovyklos išdvas buvo hartfordiškės Dianos Papievytės rankose. Stovyklos vadovybei daug padėjo SAS CV pirmininkas Algis Gečiauskas ir kiti CV nariai.

Dienos programoje būdavo viena ar dvi paskaitos. Tėvas Kidykas skaitė paskaitą "Berniuko ir mergaitės santykiai krikščioniškosios tobulybės šviesoje". Taip pat išklaušė prel. Balkūno paskaitą "Katalikiškoji Akcija". Prof. J. Brazaitis papasakojo apie vyr. moksleivių ir studentų rezistenciją Lietuvoje, bolševikų ir vokiečių okupacijos metu. Prof. A. Salys supažindino su dabartiniu lietuviškos knygos keliu pavergtoje Lietuvoje. Turėjome progos patys pavartyti dabartinėje Lietuvoje spausdintas knygas. Paskaita iššaukusi daugiausia diskusijų, buvo rašytojo K. Ostrausko paskaita apie poetą Kazį Bradūną ir jo poezijos rinkinį "Devynios baladės".

Tėvynės prisiminimo vakaro metu gražiai pakalbėjo Dr. A. Klimas, pavaizduodamas dabartinį kaimo ir miesto žmonių gyvenimą Lietuvoje ir partizanų veiklą.

Laisvalaikiai buvo sunaudoti šachmatų turnyrui, stalo tenisui, dainoms, čiuožimui, pasivaikščiojimui, skaitymui ir šokiams. Vakais stovyklautojus linksmino juokų laikraštėlis "Drexelio ledaunė", kurio entuziastiškiausias redaktorius buvo kolegė Nijolė Bogutaitė iš Baltimorės. Jai padėjo Sigitas Bobelis ir pats stovyklos komendantas Algis Žemaitis.

Naujus Metus stovyklautojai sutiko stovykloje. Salę puošė spalvoti popierėliai, balionai ir įvairiaspalvės mergaičių suknelės. Prieš 12 val. buvo susikaupimo valandėlė, paskui sugiedoti Lietuvos ir atkų himnai.

Ald. Kalvaitytė

INGRIDA STASAITĖ

MES SU DAINA

Keliaujame su daina,
jaunystė lydi mus.
Daina laukeliais eina,
jos aidas nuostabus...

Lotynų patarlė sako: "Tempora mutantur et nos mutamur in illis. Tikrai — viskas keičiasi, ir žmogus kartu su gyvenimu keičiasi. Mes priversti taikintis prie gyvenimo sąlygų ir kartu su gyvenimu žygiuoti. O kad gyvenimas būtų lengvesnis, ir kelyje sutiktos kliūtys lengviau nugalimos, geros nuotikos žmogus sukūrė dainą.

Visuose žemės kraštuose žmonės dainuoja. Tačiau mes galime didžiuotis kaip dainingiausios šalies vaikai. Dainos meilė lietuviui yra įgimta. Nuo pat lopšio vaikas girdi gražias motulės lopsines, ir daina jį lydi visą gyvenimą. Mes dainuojame netik kada linksmi ir patenkinti, bet ir sunkiausio vargo ir rūpesčio spaudžiami. Tik gal linksmesnes dainas dainavome laisvoje

tėvynėje, ir gal geriau tos dainos skambėjo savuose laukuose. Tačiau ir toli nuo tėvynės būdami, nepamiršome dainuoti. Dainuojame laisvame pasaulyje, dainuoja ir tie, kurie sunkią vergijos naštą neša tolimame Sibire.

Turime gausybę dainų įvairiausioms progoms. Štai darbo dainos, žygio dainos, įvairių švenčių ir vestuvių dainos. Ir visos jos labai melodingos, nepaprastai gražios. Kitų tautų žmonės jomis visais laikais gėrisi. Daug garsių pasaulio mokslininkų ir muzikų yra atkreipę savo dėmesį į mūsų dainas.

Mums patiems lietuviška daina yra mūsų širdžių balsas. Dainuodami mes labiau pamilstame mūsų tautos meną ir jį puoselėjame. Ypač išeivijoje turime būti dainiais ir, Petro Babicko žodžiais tariant, naujas dainas dainuoti, senas kartoti, nes dainoje mes ir klajūnai, ir artojai, ir karaliai esame.

DANUTĖ GIEDRAITYTĖ

Drexelio stovykloje

GELSVAS namas. Žmonės verda smėlį ir kilnoja katilais ant stogo. Turbūt, vyriausybei tvirtovę stato. Smalos kvapas — blogas ženklas. Mašinos suka į kiemą ir sustoja. Labas, labas, iš kur tu čia? Einam į vidų, paplepėsime. Tai gyvenimas!

Viduj didelė salė, minkštos kėdės, eglutė su žvakutėmis ir "įdomu, kas dar atvažiuos?" atmosfera. Mergaitės lipa į antrą aukštą. Brrr... kaip čia šalta. Išsipakuosim vėliau — dabar žemyn, pasišildyti. Į virtuvę, jau mobilizuoja į virtuvę... Neisit — nebus pietų. O visi išalkę, pasigailėkit!.. Skutam bulves ir morkas. Vis daugiau veidų matosi, ir daugiau kalbų girdisi. Kada pietūs? Mirštam badu!

Prašom prie stalo, kolega, visi... kolege... Visgi išvirė. Penkta valanda. Skanu. Kaimynai bando susipažinti. Patinka? Neblogai. Priklausys... Kas komendantas? Dar nėra. Kur jis? Mašina sugriuvo. O, nelaimė? Vargšas.

Ką darysim šiandien? Paskaita? Žinoma. Įdomu. Visi patogiai susėdę — pavargę po kelionės. Snaudžia. Gera paskaita. Apie ką?.. Mūsų klausia, kada norim eiti miegoti. Pasiūlymai... dešimtą... vienuoliktą... dvyliką? Gera pradžia, demokratija. Šokti nieks nenori. Keista. Prašau, panele, gal dar vieną valsiuką? Visi pavargę... Rytoj bus kitaip. Labanaktis.

Valdyba salėj posėdžiauja. Rimtieji atsirado! Gal išjudinam juos?.. Siunčiam žemyn virvute laiškų, atgal gauname šalto vandens. Tiesiai į veidą. Palaukit jūs. Kalbos, kalbos, juokas... Leiskit miegoti, pasigailėkit. Gerai, gerai. Ir vėl tas pats po poros minučių. Turbūt, jau ketvirta. O visos tokios pavargę buvo.... Pagaliau tylu.

Gruodžio 31. Paskutinė stovyklos diena. Šachmatų turnyrai eina prie galo. Valandų valandas jie išsėdėjo prie lentų. Mergaitės padėjo: paklausinėjo, patarinėjo. Negi sėdėsi ir lauksi, kol pabaigs... Baikit. "Išėjo tėvelis į mišką..." Paskutiniai pietūs. Šiandien susipažinsim su visais likusiais. Yra tokių? Daina šokinėja nuo vieno stalo galo iki kito. Berniukų

Drexelio stovyklautojai prieš foto aparatus.

Nuotr. Br. Čikoto

buvo sustoję laikrodžiai

vadovas atsistoja ir kviečia savanorius indų plauti. Yra tokių? Nėra. Gerai, tai gal ši kartą duosim vadovybei pasireikšti. Valio, valio!.. "Darė Algis pranešimą apie indų suplovimą..."

Visi ilsisi prieš Naujųjų Metų sutikimą. Kažkas organizuoja čiuožimą. Trys mašinos išrūko. Likę lošia toliau. Mergaitės klausosi muzikos, ruošia iškilmingą vakarienę, puošia salę. Uždega žvakutes. Visi gauna po obuolį ir gėlytę. Atminimui. "Išėjo Gečiauskas į mišką..." ča, ča, ča. "Trambambulis..." Dar, dar, dar. Sėdėt, valgyt ir dainuot. Niekad nenusibostų. Bet baigėsi vakarienė. Dar po vieną partiją šachmatų.

Kažkas kabo ore. Laukimas. Valandėlę salėj ramu ir tuščia. Viršuj bruzdėjimas. Renkasi išlyginti kostiumai, balinės, išėiginės. Daina... žaidimai... šokis. Prašom sėsti, prasidės programa. Rimtoji ir nerimtoji dalis. Nijolė skambina, Genutė deklamuoja. Dabar seks paskaita vieno žymaus profesoriaus (vėl paskaita?)... kuris baigė Peterburgo universitetą... bet dar tebėra jaunas (kas jis yra?)... priklausė ateitininkams... vėliau perėjo į santarininkus (juokauja...). Prašau susipažinti mūsų gerbiama...

Po programos vėl šokiai. Gal einam tortų valgyti? Dar neduoda. Palaukit. Stokim visi ratu. Kalbos, žodžiai, linkėjimai. Valio, valio! Dabar tikrai vakaras prasidėjo. Su Naujais Metais... Linksmas vakaras, gaila, kad jau paskutinis. Tikrai gaila. Muzika, jaunimas, gera nuotaika... šampano tušti stiklai. O, kad kas sustabdytų laikrodžius! Laimingų Naujųjų Metų!..

Ilgai bruzda mergaičių aukštas. Trečio aukšto gyventojai vaikšto pirštų galais ar stumdo lovas. Vadovybė žemai posėdžiauja. Oro paštas užsibaigė po pirmo vakaro. Ramu. Kiek dar liko miegoti? Puiki buvo stovykla.

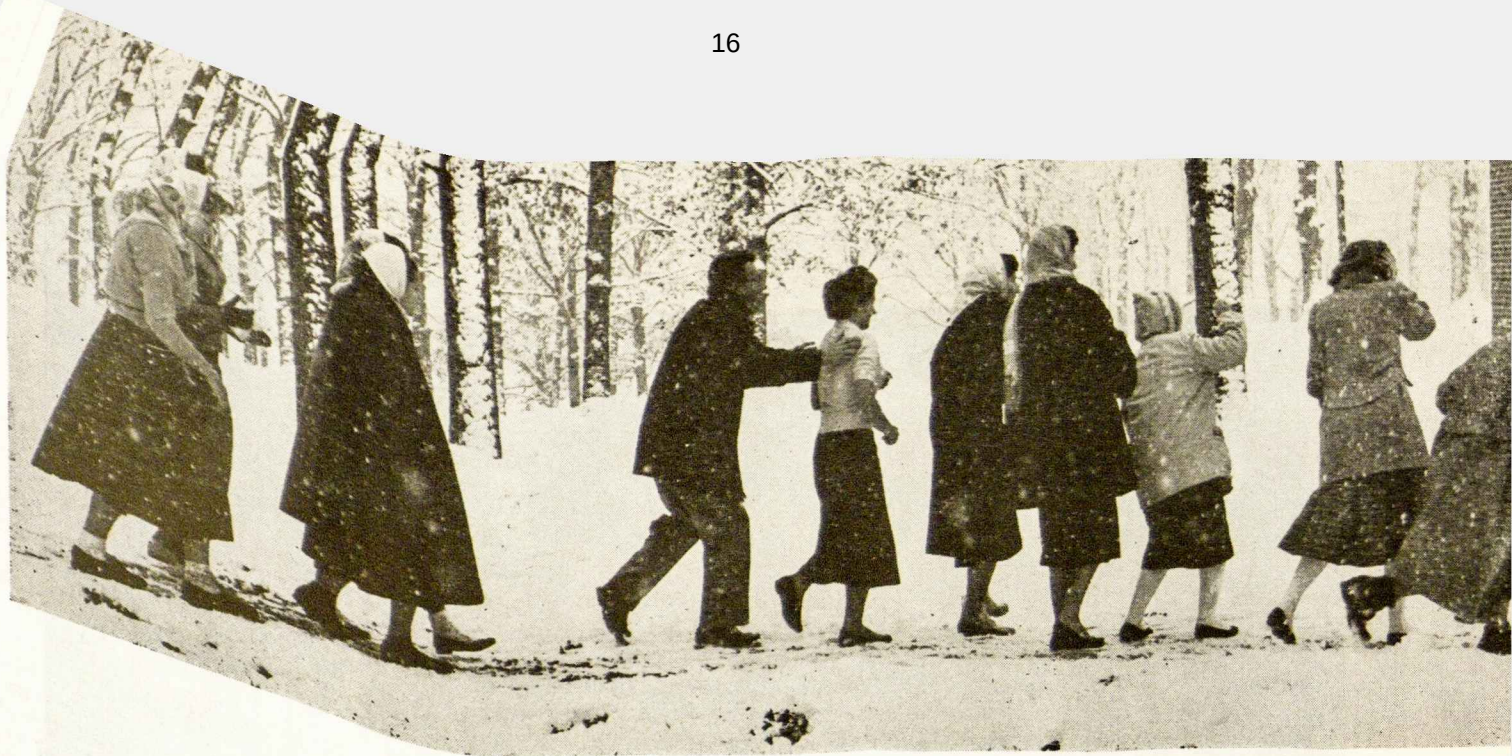
IŠ MAS CV STALČIŲ

● Šių metų vasario 23 Chicagoje, Lietuvių Auditorijos salėje, įvyksta MAS CV ruošiamas vakaras-pobūvis. Vakaro programos išpildymui pakviesti mūsų jaunieji menininkai.

● Kalėdų atostogų metu, CV organizuoti vakarų apygardos kuopoms organizacinio pasitobulinimo kursai praėjo su pasisekimu. Dalyvavo 32 moksleiviai. Paskaitas skaitė stud.: V. Valaitis, V. Kleiza, J. Šoliūnas, A. Liulevičius ir A. Šatas.

● C. V. išsiuntinėjo kuopoms prof. kun. St. Ylos paruoštus pasikalbėjimus su jaunučiais ir A. Viliušio paruoštą moksleivių at-kų darbo programą.

● Vincas Matikiūnas paskyrė šimtą dolerių MAS — konkurso pravedimui. Jis ne tik aukoja savo laiką dirbdamas MAS vakarų apygardos valdyboje, bet ir kiekviena proga savo ištekliais paremia sąjungą. Šiemet paskirta šimtinė yra jau trečioji iš eilės.

ŽIEMOS STOVYKLA

STUDENTAI IR MOKSLEIVIAI ATEITININKAI STOVYKLAVO PAS SALEZIEČIUS

Tuo pačiu metu, kai rytinio Amerikos pakraščio studentai ateitininkai atostogavo žiemos stovykloje prie Philadelphijos, Chicagos ir aplinkinės draugovės puikiai išnaudojo tarpsemestines atostogas naujojoje Tėvų Saleziečių stovyklavietėje Crown Point, Indiana.

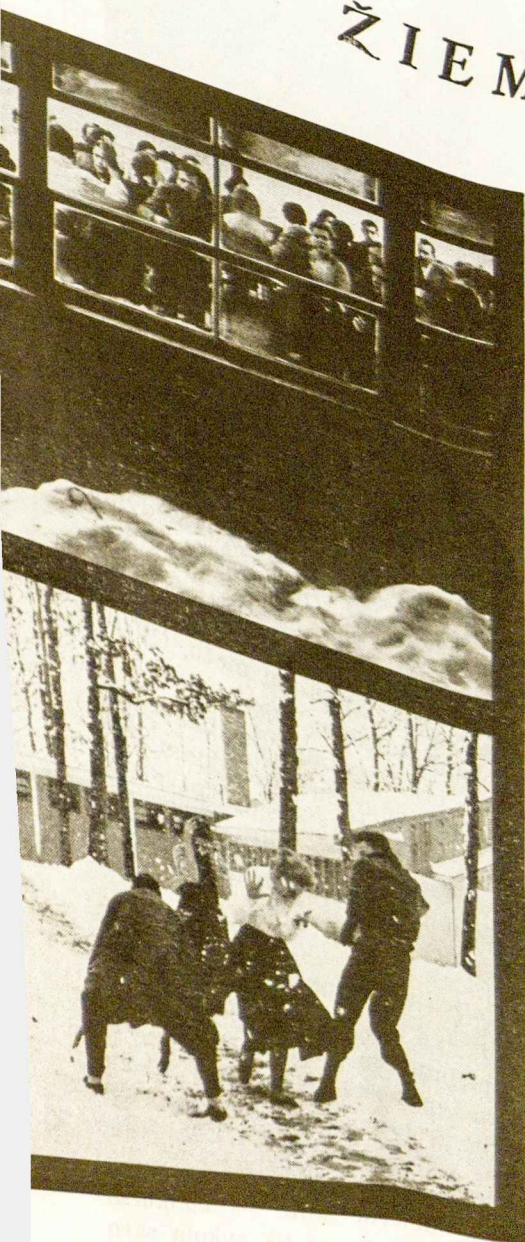
Tai buvo pirmasis SAS Centro Valdybos bandymas suorganizuoti žiemos stovyklą vietoje kasmet ruošų studijų dienų. Šis bandymas laikytinas pasisekusių. Stovyklon suvažiavo netoli keturiasdešimt studentų, nors didesnė jų dauguma buvo iš Chicagos miesto ir artimos apylinkės.

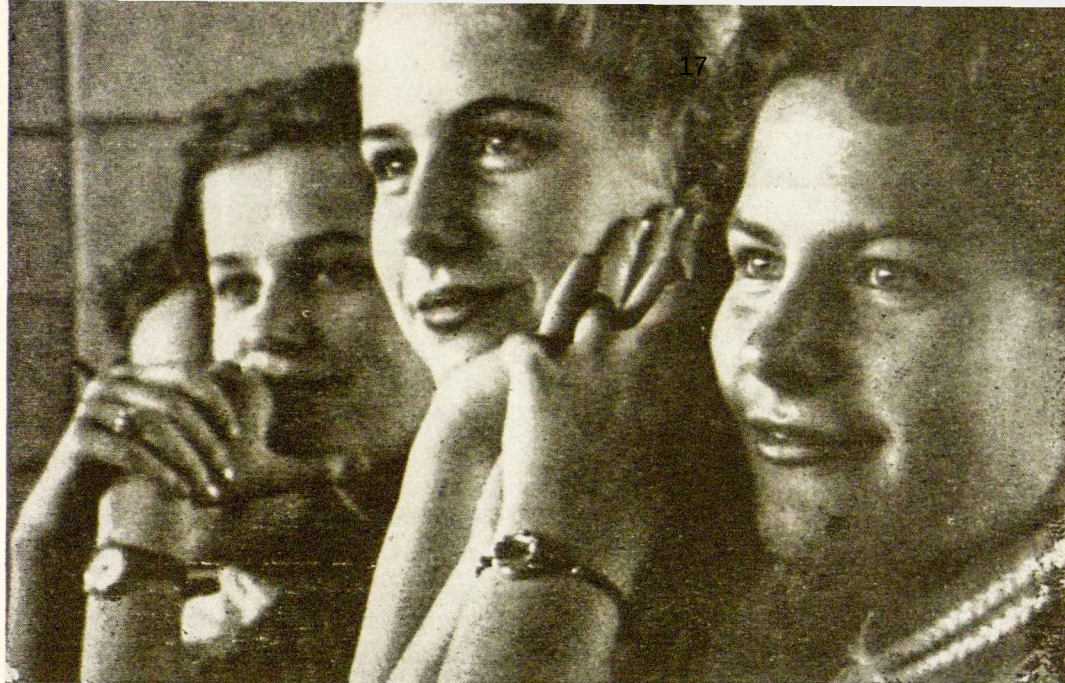
Nors stovykla buvo skirta poilsui, buvo paskirta pakankamai laiko ir paskaitoms. Kad programon nešus daugiau vairumo, pagrindinės temos nustatyta nebuvo. Kun. P. Celiešius ir dr. Z. Smilgevičius kalbėjo apie egzistencializmą, Tėvas Br. Markaitis apie evoliuciją. Mergaitėms atskirą paskaitą paskaitė dr. D. Augienė, o berniukams — dr. Z. Danilevičius. Ir patys studentai bandė įvairias problemas spręsti savo jėgomis diskusiniuose būreliuose, ypatingą dėmesį kreipdami į SAS bendravimą su kitomis organizacijomis. Vienas vakaras buvo paskirtas kenčiančiajai tėvynei prisiminti. Šį minėjimą išpūdingai pravedė P.

Narutis. Nuolatinis jaunimo draugas prof. St. Kolupaila papasakojo apie vandens sportą Lietuvoje, savo pašnekesį pavairindamas spalvotais Lietuvos vaizdais. Dr. Šidlauskas kalbėjo apie Katalikų Akciją.

Vakarais būdavo laiko ir pasilinksinti, padainuoti bei pašokti. Šeštadienio vakare Chicagos literatūros būrelio nariai pasirodė su sava kūryba, stovyklautojus nustebindami savo originalumu.

Stovyklą suorganizavo ir jos programa nuolat rūpinosi visuomeniniame gyvenime jau gerai pažįstamas kol. Vaclovas Kleiza. Jam padėjo kol. Jurgis Štuopis, S. Radvila, N. Zigaitytė ir V. Krištolaitytė.

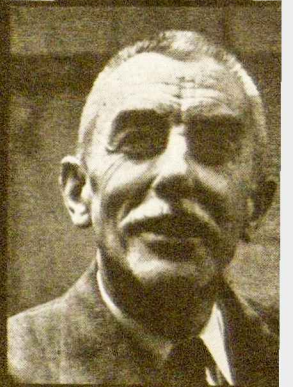
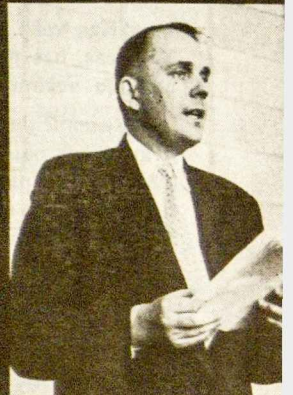
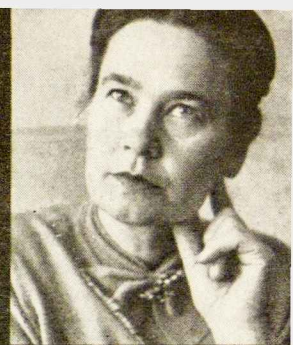

ŽIEMOS STOVYKLA PRIE CROWN POINT VAIZDUOSE

38 psl. — viršuj — Sniego stovykloje turėjome užtenkamai. Šone — Karštos diskusijos kildavo beposėdžiaujant, bet baltos pusnys prie lango išviliodavo sniegais pasimušti. Apačioj — MAS CV pirmininkas Jonas Šoliūnas demonstruoja savo techninius sugebėjimus.

Šiame puslapy — viršuj — Ak, kaip gražiai jis kalba! Žemiau — Pamaldas laiko tėvas Br. Markaitis, S. J. Šone — paskaitininkai: D. Lipčiūtė-Augienė, Dr. A. Šidlauskas, T. Br. Markaitis, S. J., Dr. Z. Smilgevičius, Prof. St. Kolupaila, Al. Šatas. Apačioj — Pilsoto kavą. Visos nuotraukos — Vytauto Valaičio.

VASARIS — SPAUDOS MĖNUO

Šio krašto katalikai vasario mėnesį skiria spaudos reikalams. Katal. laikraščiai, žurnalų redaktoriai, knygų leidėjai posėdžiauja ir aptaria aktualiuosius katal. spaudos klausimus. Dabar ypač pabrėžiama ir iškeliama mintis, kad katal. spauda atlieka kilnų apaštalavimo darbą — ji yra praplėsta Bažnyčios mokymo funkcija (plg. The Catholic Press: America, Jan. 26, 1957).

Mūsų šio Ateitis, įsiriikiuodama į katal. žurnalų eiles, taipgi ryžtasi Bažnyčios mokymui ateiti talkon: nuo pirmojo nr., išleisto 1911 m., Ateitis budi krikščioniškojo mokslo sargyboje, atremia jam daromus priekaištus, gvildeina ir aiškina krikščioniškosios pasaulėžiūros klausimus.

Ateitis, skirdama vietos grožinei literatūrai, lituanistikai, sportui, kultūrinei kronikai, knygų recenzijoms, ugdo skaitytojuose naujus talentus ir padeda sekti tekančią gyvenimą. Žinutėse iš plataus pasaulio atsiveria ateitininkų šeimos gyvenimas, darbai, bėdos ir džiaugsmas. Ateitis — mūsų jungėja ir mieloji viešnia.

Spaudos darbas didis, išlaidus — jis reikalauja visų bendro darbo, talpos, paramos ir meilės. Tokios meilės ir paramos laukia ir mūsų Ateitis iš savo skaitytojų, bičiulių ir geradarių. Ateitis laikosi visų bendru darbu: jaunutis tolimesniam kuopos korespondentas, atsiumčias jai korespondenciją, plačios širdies bičiulis ir aukotojas — visi mums reikalingi ir visiems šia proga tiesiame padėkos ranką.

VISUOMENINIO DARBO LAUKAS

Atvažiuojant į JAV, visi stebėjomės ir kraipėme galvas, kad parapišė, religinėse, kultūrinėse mūsų draugijose, gi ypač jų valdybose, plakasi tie patys žmonės. Ir tarėme sau: „Argi negalima to darbo pasidalinti? Ar gali būti našus ir sėkmingas darbas, kai tas pats asmuo vadovauja penkioms draugijoms, trijose sekretoriauja, ir dar septyniose eina visokias pareigas...“

Pagyvenom, apsipratom — dabar ir patys, žiūrėk, taip jau darom. Dažniausiai į visokias valdybas, komisijas, delegacijas, propagandas ir kitur — vis statom ir renkam tuos pačius žmones, jau ir taip apkrautus visokiom visuomeninėm pareigom.

„Kas veža, tam ir krauna“ — teisinasi visuomeninio darbo planuotojai. Tai tiesa, bet ji atkeršija ir visuomeninio darbo našumui, ir pačiam to visuomeninio vežimėlio traukėjui.

Visuomeninio darbo planuotojai ir skirstytojai turėtų stengtis surasti ir įtraukti vis naujų žmonių, naujų jėgų, kurios kartais nepastebėtos rūdyja ir blėsta, gi ir patiems visuomenininkams, ypač jaunimo organizacijose, reikėtų pratintis ir mokytis išmintingai apręžti savo darbų lauką — visko neapžiosi ir visko gerai neatliksi.

FEDERACIJOS TARYBĄ RENKANT

Šiais metais ateitininkai renka naujus valdomuosius organus: Federacijos Tarybą, Valdybą ir Federacijos Vadą. Tarybos rinkimai įvyksta jau kov. 15 d. Balsuoti turi teisę ir pareigą visi ateitininkai: moksleiviai, studentai ir sendraugiai.

Pagal Ateitininkų Federacijos konstituciją, Federacijos Tarybą sudaro 20 narių ir Tarybos pirmininkas. Tarybos uždaviniai toje pačioje konstitucijoje šitaip nusakyti: „Federacijos Taryba yra ateitininkų kūrybinės iniciatyvos, ideologinės interpretacijos ir Federacijos Valdybos patariamasis organas“. (IV skyrius, 20 par.).

Žvelgiant į praeitį, reikia pripažinti, kad Tarybos veiklos iki šiol nebuvo galima just. Jos nariai, išsisklaidę po visą pasaulį, neturėjo progos susirinkti nei vieno posėdžio. Tarybos pareigas dažnai turėjo pasiimti pati Federacijos Valdyba, Federacijos vykdomasis organas. Norėdama atlikti savo uždavinius, Taryba turėtų būti veiklus ir gyvas organas, gyvai reaguojantis į ateitininkiškame gyvenime iškylančius klausimus, nurodantis naujas veiklos kryptis. Ne reprezentacija, bet ateitininkiškas darbas yra pirmutinis Fed. Tarybos uždavinys.

Tad būtų racionalu Federacijos Tarybos narių daugumą turėti vienoje vietovėje, ar bent netoliese. Lygiai taip pat Taryboje turėtų rasti vietos ir jaunesni bei energingesni kandidatai, kurie ateitininkiškai veiklai paėgtų ir norėtų skirti daugiau laiko.

1957

VASARIS

NR. 2

MUMS RAŠO

— Ada Karvelytė-Dubauskienė, 56 # 41-40, Medellin, Colombia, S. Amerika, — Ateitis aplanko mane kaip brangiausias svečias. Nekartą džiaugsmo ašarom sudrėgsta jos puslapiai, kai regiu ją vis tą pačią, kaip ir tuokart, Panevėžyje ant gimnazijos suolo... Tik mus aplanko vis liūdnos žinios: neseniai Lietuvoje mirė mano draugė, panevėžietė ateitininkė Valerija Šimkūnaitė, su kuria kartu traukdavom susirinkiman į katedros požemius...

— Kęstutis Trimakas, S. J., Boston College High School, Dorchester, Mass. — Ateitininkiškasis veikimas Vokietijoje man daugeliu atžvilgių padėjo, gi ypač krikščioniškąjį visuomeniškumą puoselėti ir pašaukimą apspręsti... Mokslo metu kolegijoje laisvas laikas trumpas, kaip kiškio uodegytė, bet parašiau, kaip sugebėjau. Su malda ir linkėjimais už jūsų darbų pasisekimą...

— Kęstutis Raudys, Toronto, Ont., Kanada — Mūsų globėjo tėv. Rafaelio Šakalio, O.F.M., raginamas, parašiau Jums straipsnelį, tik nežinau, kaip jis patiks. Esu dar kandidatas — prieš 6 mėn. įsirašiau į ateitininkus. Amžius — 15 metų. Ateities visi išsiūlgę laukiame ir mielai skaitome.

— Gen. V. Grigaliūnas-Glovackis, Colombia, S. A. — Vasario 16 proga nuoširdžiai sveikinu visą ateitininkų šeimą. Trokštu, kad jūs visi tinkamai pasiruoštumėte mūsų brangiosios Lietuvos vadavimo darbui. Testiprėja Jūsų širdyse 1919 metų drąsa ir pasiryžimas, kai daugelis ateitininkų paliko mo-

ATSKLEISTA KNYGA

KNYGA APIE ŽMOGŲ SU IDEALU

Prof. Simas Sužiedėlis, kad ir blaškomas daugybės organizacinio gyvenimo ir redaktoriaus pareigų, vistiek dar pajėgia „nuvogti“ laiko didesniems spaudos darbams. Svarūs, gilūs ir kruopščiai parašyti jo straipsniai puošia mūsų Ateitį, Aidus, Lietuvą, Tėvynės Sargą, Į Laisvę ir kitus lietuviškus žurnalus, žinoma, jau nebeminint Darbininko, kur vyr. redaktoriui dažnai tenka užpildyti „dykumų plotus“ — tuščius puslapius.

Didesnės studijos, išėjusios iš Simo Sužiedėlio rankos, minėtinos dvi: Sv. Pranciškaus Lietuvių Parapija, Lawrence, Mass. (Putnam, Conn., 1953, 416) ir Kunigas Jonas nuo Kryžiaus. Kunigo Jono Švagždžio biografijos metmens (Brooklyn, New York, 1956, 286).

Pirmoji knyga buvo skirta prel. Pr. Juro vadovaujamos šv. Pranciškaus lietuvių parapijos Lawrence istorijai (1903—1953), gi antroji, kaip sako ir knygos antrinė antraštė — kun. Jono Švagždžio gyvenimas ir veikla, išprausta į bendrąjį Lietuvos ir JAV lietuvių gyvenimo foną. Abi knygos skirtos Naujosios Anglijos lietuvių religiniam, visuomeniniam gyvenimui ryškinti, kur tremties dienos nusiviedė ir patį knygų autorių su šeima.

Simas Sužiedėlis, lydimas pastabios istoriko akies ir grakštaus stilisto dovanos, ryžosi „atkreipti dėmesį į lietuvių kunigą, kuris jau pusę šimtmečio yra uoliai rūpinęsis artinti žmones į Dievą“ (Pratarmė, III). Autorius, leisdamasis į konkretaus asmens, kunigo, gyvenimą ir darbus, pradžioj pasitelkia kun. Jerome H. Ludder mintį apie kunigą aplamai: „Aš ateinu pas jus ne kaip idealas, bet kaip žmogus su idealu“.

kyklos suola ir stojo į savanorių eiles ginti tėvynės... Mano siekla ir širdis visada su Jumis.

— N. N. — Vysk. Kazimiero Paltaroko sveikata silpnoka. Skundžiasi vis galvos skaudėjimais. Tai skleroza ir kitokie ligos ženklai. Išrodo labai išvargęs. Jau gerokai į priekį palinkęs. Ak gi jau ir amželio turi — 82 metai slegia jo pečius...

Šitoks knygos motto lydi autorių per visus lapus, kai jisai veda skaitytoją į sukaktuvininko kun. Jono Švagždžio gimtąjį Sidabravą Lietuvoje, į Mintaujos gimnaziją, Kauno kunigų seminariją, pirmuosius vikaravimo metus Vaiguvoje, Utenoje, jo kelionę į JAV ir ilgų metų darbuotę Brocktone, šv. Roko lietuvių parapijoje. Visur jauti, kad kun. Jonas Švagždys, gražiosios Aukštaitijos sūnus, iš prigimties apdovanotas skaidriu optimizmu ir kunigišku uolumu, Apvaizdos rankos vedamas, eina į žmones, nešdamas jiems turtingą religinį, kultūrinį, visuomeninį idealą.

Kun. Jono Švagždžio gyvenimas šakojasi į dvi dalis: pasiruošimo ir trumpo kunigavimo dienos Lietuvoje, jo ilgametė darbuotė Amerikos lietuvių tarpe. Jis — tipingas vyresniosios kartos kunigas, augęs ir mokėsis Lietuvoje, kuris vėliau, gyvenimo balso šaukiamas, vyko užjūrį vargti, džiaugtis ir kovoti kartu su savo broliais naujoje šalyje. Autorius Simas Sužiedėlis abi Sukaktuvininko gyvenimo šakas gražiai suželdė į vieną kamieną, blaškomą carinės spaudos metų, džiuginamą lietuviškojo atgimimo srovės kunigų seminarijoje Kaune, linksinamą nepriklausomojo gyvenimo metų, didžiū sielvartu drąskomą okupacinių nelaimių.

Knyga, norėjusi apmesti kun. Jono Švagždžio biografijos metmenis, kartu pritekėjo ir gražių Lietuvos istorijos ataudų, kurie stilingu žodžiu ir kruopščiai surinkta medžiaga audžia lietuvių tautos istorinį kilimą, išrašytą religinio, tautinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo raštais. Šia prasme knyga pasidaro įdomi, naudinga ir tokiame skaitytojų, kuris neturėjo laimės pažinti sukaktuvininko kun. Jono Švagždžio, jo nueitojo gyvenimo tako, o tik nešiojosi didelį troškulį patirti, kaip laiko slinktyje susiklostė mūsų tautos istorija, išmarginta kunigų ir pasauliečių vardais, mylėjusių Lietuvą ir jai paaukojusių ilgų metų darbus.

(Simas Sužiedėlis — KUNIGAS JONAS NUO KRYŽIAUS. Kunigo Jono Švagždžio biografijos metmens. Brooklyn, New York, 1956, 286 psl., 64 nuotraukos. Spaudė Immaculata Press, Putnam, Connecticut).

J. Gulbinas

ŠVIESI ILGOJI NAKTIS

Premijuoto romano **Kelionė** autorius Algirdas Landsbergis papildė lietuvių literatūros aruodą dar vienu grūdą — novelių rinkiniu **Ilgoji naktis**.

Tai penkių ryškiai nevienodo ilgio kūrinių rinkinys. Pirmojoje, kurios vardu pavadinta visa knyga, autorius nupiešia dviejų visai skirtingų žmonių charakterius: stribo Vasilijaus ir partizanės Rimos Dauvydaitės. Abu jie praleidžia ilgą naktį perkratydami savo gyvenimą. Abu jie ieško, kas jų gyvenimą įprasmintų, ieško kokio nors racionalių atramos taško, kas pateisintų dabartinę jų būklę. Kalėjimo rūsiu vienuose Rima atsakymą randa. Tačiau autorius Vasilijų ir palieka juodame vienašvės skausme, neatsakiusį į savo paties klausimą.

Ilgoji naktis, kaip jau keletas lietuvių literatūros kūrinių, parašyta keliuose planuose. Praeities gyvenimo mirazai, susiraižę su dabarties tikrove, skaitytojų nupiešia aiškių novelės herojų paveikslą. Jie taip sudėlioti, kad jis laukia dramatiško galo, kuris tačiau nėra toks staigus ir pritrenkiantis, kokį Vasilijus novelės pradžioje sugestionuoja. Rima po ilgų nakties miršta laiminga kankinės mirtimi; Vasilijus — lieka ir toliau klajoti sunkiuose praeities šešėliuose, užtemdančiuose nakties galo viltį.

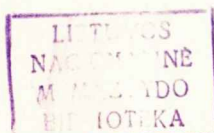
Antrosios novelės, **Veidas aštriais žandikauliais**, struktūra labai primena **Kelionę**. Čia autorius labai vykusiai skaitytojų parodo daug pergyvenusio žmogaus, patekusio į nenormalias gyvenimo sąlygas, savęs gelbėjimas nuo neišvengiamu atrodančio lūžio.

Trečioji novelė, **Eisena**, nagrinėja intelektualio žmogaus, tremiamo Sibiran, dvasinę būklę. **Graikijos vėjas** — panašios minties novelė, kaip **Veidas aštriais žandikauliais**. Autorius nagrinėja aplinkybes, kurios žmogų tremia dvasiniam skurdan.

Bene geriausia turinio, stiliaus ir kompozicijos atžvilgiu paskutiniąją novelę — **Žodžiai, gražieji žodžiai**. A. Landsbergis įveda skaitytoją į keturių metų vaiko minties pasaulį, supažindina jį su keturmečio problemomis. Tai ypatingai sklandžiai išbaigtas kūrinys.

Bendrai paėmus, **Ilgoji naktis** literatūrinio atžvilgiu nevisai prilygsta **Kelionei**. Beveik kiekviena šių novelių, kad jas tikrai tobulai išbaigus, turėtų būti išplėtos ligi romano žanro. Tačiau **Ilgoji naktis** neabejotinai yra didelis A. Landsbergio, o kartu ir lietuvių literatūros, šuolis pirmyn.

D. Karaliūtė

DARBAI IR ŽMONĖS

PROF. DR. JUCAIČIUI 60 METŲ

“Nuoširdžiai sveikinu ir linkiu Ateičiai laimingų 1957 metų. Raginame sendraugius remti Ateitį, rašinėti ir bendradarbiauti... Mane patį užgriuvo daugybė darbų, pasukam veik du mėn. praleidau ligoninė, čia vėl gruodžio 5 įsirašiau į “senių” eiles — praleidau 60 m. sukaktuves... Bet dar pasimatysime”, — tokiais nuoširdžiais žodžiais rašė Ateičiai prof. dr. Pranas Jucaitis, Ateitininkų Sendraugių Sąjungos Pirm., visada judrus, apsivertęs įvairiausiais profesiniais darbais, tačiau vis surandęs laiko ir visuomeninei veiklai.

Prof. Pr. Jucaitis, gimęs 1896. XII.5, baigęs Suvalkų gimnaziją, akademines studijas išvaręs Berne, Friburgo ir Miunsterio universitetuose, 1930 m. Miunsteryje gavęs chemijos daktaro laipsnį, rimtai ir giliai pasiruošęs akademiniam darbui, kurį jis sėkmingai dirbo Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijoje ir V. D. U-to Technologijos Fakultete. Šis mokslinis kruopštumas, tyrinėjimai ir darbai jam ir JAV praskynė kelią profesūron Illinois Institute of Technology, Armour Research Foundation. Čia Sukaktuvininkas moksliniais darbais garsina lietuvių akademiko vardą, apie ką byloja jo straipsniai amerikietiškuose mokslo žurnaluose.

Sukaktuvininkas, ilgas valandas praleisdamas prie mokslinių darbų ir tyrinėjimų, kurių vardai ir formulės nespecialistui dažnai išrodo nuobodžios ir nesuprantamos, kasdieniniame gyvenime nepavirto sausu specialistu, savo gajos, lietuviškos sielos jis neuždarė cheminių junginių vamzdeliuose, bet vis ryždavosi susitikti su gyvu, pulsuojančiu gyvenimu. Dr. Pr. Jucaitį užtat ir randame mokytojųaujantį Vilniaus, paskum šiaulių gimnazijose, apsuptą klegančio lietuviškojo jaunimo, besidominčio ir pasaulėžiūriniu gyvenimu. Jis — jaunimo bičiulis ir draugas, kreipias į šv. Pijaus X paskelbtajam šūkiui — Visa atnaujinti Kristuje. Ir visada, kai tik suranda valandėlę atspėjamo laiko, jis įsijungia į gyvą, tekantį, visuomeninį gyvenimą.

Kai 1954 m. rudenį Chicagoje įvykęs V Ateitininkų kongresas Sendraugių S-gos centro valdybą nutarė sudaryti Chicagoje, tam balsui maloniai atsiliepė ir ASS priešakyje atsistojo dr. Pranas Jucaitis, kaip pats sakosi, jau įsirašęs į “senųjų” gretas. Juk taip ir išpuola, negi sendraugiams galėtų

vadovauti koksai geltonsnapis — čia reikia patyrusios ir įgudusios vyresniojo rankos vyresniesiems draugams.

Sukakties proga maloniai sveikindami mieląjį ASS C. V-bos pirm. prof. dr. Praną Jucaitį, linkėdami jam moksliniame ir visuomeniniame darbe dangaus palaimos,

Prof. Dr. Pr. Jucaitis

kartu su visa “Ateities” skaitytojų šeima prisimename Sukaktuvininko linkėjimus ir jaunimui (plg. str. — Mūsų rūpesčiuose žydi moksleiviai ir studentai: Ateitis, 1955 m., nr. 8):

— Sendraugiai savo veikla ir gyvenimu trokšta parodyti, kad mūsų rūpesčiuose žydi moksleiviai ir studentai, jų ideologinis brendimas, intelektualinis lavinimasis ir materialinis pragyvenimas.

Šitie žodžiai, ištryškę iš prof. dr. Pr. Jucaičio širdies atsistojo prie ASS vairo, panaikina mūsų didžiulėje Federacijoje amžiaus, profesijų, regijonų skirtumus, o viską palenkia meilei, kurios atokaitoje žydi jaunučio, moksleivio, studento ir sendraugio gyvenimas, nužertas visa jungiančia ateitininkiška širdim.

Garbingasis Pirmininke, tokia meilė ir tokios ateitininkiškos širdys telydi Jūsų dienas ateitin!

J. Petr

PAULIUS JURKUS IR JO SMILGAIČIŲ AKVARELĖ

Kai sausio 5 dienos “Drauge” redaktorius dr. J. Prunskis paskelbė, kad šeštoji “Draugo” romanų premija paskirta kažkokiam Viktorui Tilvikui už romaną “Smilgaičių akvarelė” ir kad tai esąs veikalas pilnas optimizmo, piešias šviesią ir spalvingą Lietuvą — jau buvo beveik aišku, kad to romano tikrasis autorius turi būti Paulius Jurkus. Dar kelios dienos prabėgo spėliojimų ženkle, bet kai Ateities redakcijos “šnipai” susekė, jog Paulius rezervavo sau vietą American Airlines lėktuve, skrendančiam į Chicago, tapo visiškai aišku. Tiesa, paslaptis turėjo būti išlaikyta, tačiau žodis lekia greičiau, negu lėktuvas, ir daugelis laureato gerbėjų, dar premijos nepaskelbus, jau buvo pradėję rašyti jam sveikinimus.

Sniegas ir šaltis buvo sukaustęs Chicago 1957 metų sausio 12 d. Tik Sokolų salėje viešpatavo iškilminga ir jauki nuotaika. Tūkstantinei žiūrovų miniai jury komisijos sekretorius V. Mariūnas atskleidė paslaptį: “Smilgaičių akvarelės” autorius yra Paulius Jurkus. Ovacijos, kalbos, sveikinimai ir 1000 dolerių čekis laureatą iškvietė į sceną, kur jis pats supažindino dalyvius su naujuoju savo kūrinium. Premijos įteikimo iškilmės čikagiečiams buvo tikra meno šventė, o laureatui — jo kūrybos įvertinimas.

Prieš porą metų atskleidęs gražų ir jaukų “Pavasari prie Varduvo”,

“DRAUGO” ROMANO PREMIJŲ LAIMĖTOJAI:

1952 — Jurgis Gliuda, “Namai ant smėlio”.

1953 — Jurgis Gliuda, “Ora pro nobis”.

1954 — Alg. Landsbergis, “Kalionė”.

1955 — Alė Rūta, “Trumpa Diena”.

1956 — Birutė Pūkelevičiūtė, “Aštuoni lapai”.

1957 — Paulius Jurkus, “Smilgaičių akvarelė”.

Paulius Jurkus šį kartą nupiešė vasiariškomis spalvomis žerintį paveikslą — „Smilgaičių akvarelę“. Lygiai kaip ten, prie Varduvo, visi jo žmonės buvo šilti ir nuoširdūs, besiveržią aukštyn, kažko įieškodami ir siekdami, taip ir Smilgaičiuose autorius atveria skaitytojui paprastą ir paprastų žmonių, bet šviesų ir jaukų, gyvenimą. Per daug jau paskutiniu laiku pas mus viskas piešiama juodomis spalvomis. Paulius Jurkus savo kūryba nori parodyti, kad gyvenimas, nežiūrint didžiausių problemų, visada gali būti ir šviesus ir malonus.

Todėl jaukūs ir mieli tie jo Smilgaičiai. (Tarp kitko, autoriaus pagėdavimu ir pagal žemaičių kalbos nerašytas taisykles kirtis turi kristi ant antrojo skiemens: Smilgaičiai.) Juose gyvena žmonės tokie, kaip ir mes — geresni ir blogesni. Visi kaip smilgos prie kelio, zvarbaus vėjo linguojami. Iš čia simboliškai atsirado ir Smilgaičių vardas. Pats miestelis ir jo gyventojai išlieti lyg spalvingoje akvarelėje, kuriai nupiešti autorius panaudojo pačius šviesiausius ir geriausius dažus.

Romanas spaudoje pasirodys gal tik apie vasaros pabaigą. Tada tik būs galima parašyti ir išsamesnę recenziją. Dabar gi jis pradėtas spausdinti „Draugo“ atkarpoje, ir kas pradėjo jį skaityti, nebegali sulaukti sekančio tęsinio. Pažįstantieji Paulių, gerai žino, koks jis nepamainomas pasakorius ir kokias istorijas moka užpajinioti.

Beveik kasdieną, vakarais tenka sutikti Paulių redakcijos patalpose. Atidavęs duoklę žurnalistikai ir „Darbininkui“, kurio redaktorius jis yra, vakarais imasi savo rašytojiškos plunksnos. Per eilę metų tuos vakarus jis pasvėsdavo ir Ateičiai, atėmusiai iš jo nemaža kūrybinio laiko. Vien plunksnos ir mašinėlės negana. Paulius Jurkus žengia su gyvenimu ir pradeda rašyti... dikt fonu. Sugalvoja kokią istoriją ir pasakoja, paskui klausosi, pataiso, vėl kalba, vėl klausosi ir taiso, — ir tik tada imasi mašinėlės. Taip gimė jo Smilgaičiai, taip dabar iš pagrindų pertvarkomi jo juodvarniais paversti broliai, taip viena po kitos atsiranda naujos legendos apie Vimų ir jo gyventojus. Viena iš šių legendų kaip tik spausdiname šiame Ateities numeryje.

Pirmuosius žingsnius pradėjęs Ateities puslapiuose, o vėliau, Vokietijoje ir Amerikoje ją redagavęs, Paulius Jurkus visu nuoširdumu ir dachar Ateitim rūpinasi. Tad ir Ateitis džiaugiasi laureato laimėjimu ir unki ilgų bei kūrybingų metų. Piešk akvareles ir pasakok šviesias istorijas apie šviesią Lietuvą!

J. Paventis

Nuotr. V. Maželio

PAULIUS JURKUS gimė žemaičių Kalvarijoje, 1916 m. liepos 27 dieną. Jis buvo kalvio sūnus, jauniausias visoje šeimoje. Baigęs Sedos keturklasę, lankė Telšių gimnaziją, kurią baigęs, 1936 metais įstojo universitetą, ir lankė Teologijos-Filosofijos, bei Humanitarinių mokslų fakultetus. Studijavo lituanistiką. Vilniaus universitetą baigė 1943 metais, parašydamas studiją apie A. Vaičiulaičio „Valentiną“. Tuomet pradėjo mokytojauti Kauno VI-ojoje gimnazijoje, tačiau karui prasidėjus, turėjo bėgti Vokietijon.

Schwaebisch Gmuendėje daug dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje, o taip pat redagavo „Aidus“ bei „Ateitį“. Atvažiavęs Amerikon, Paulius Jurkus tuoj pradėjo dirbti Darbininke, kurio dabar jis yra redaktorius. 1951—1955 metais redagavo Ateitį.

● **Prof. Pr. Kuraitis**, gautomis žiniomis dar gyvenęs Lietuvoje, šiemet švenčia kunigystės 50 m. sukaktį. Jo vardas suaugęs su akademiniu Lietuvos gyvenimu ir ateitininkijos sąjūdžiu, mūsų istorijoje išliks visada gyvas. Prof. Pr. Kuraitis filosofijos mokslus dėstė V. D. U-te, visą laiką sielėjosi ir rengė lietuvių tautai pasaulėžiūriškai tvirtą ir akademiškai gerai paruoštą inteligentų kartą, pats mėgo tylų, ramų darbą, gi ypač džiaugėsi ir rėmė kitus, kurie veržėsi aka-

deminiam bei visuomeniniam darbui. Parašęs yra Ontologiją. Pagrindinius gnoseologijos klausimus, suredagavęs studentų verstą veikalą — Filosofijos istorijos bruožai. Redagavo kunigų žurnalus: Vado-va — Seinuose, Tiesos Kelią — Kaune.

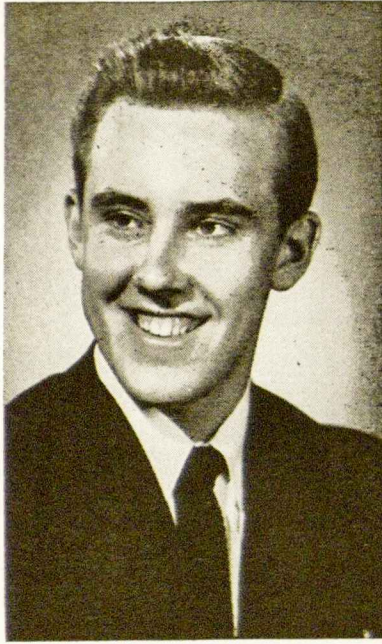
● **Marijos apsireiškimų Liurde** 100 m. sukaktis rengiamasi gražiai paminėti Liurde, Prancūzijoje, 1958 m. Šiuo metu statoma didelė salė, nauja požemio bažnyčia ir beveik dvigubai padidinama ligoninė.

A. A. RIMANTĄ PETRIKĄ PRISIMINUS

1956 m. lapkričio 22 d. a. a. Rimantas Petrikas apledo mūsų ateitininkiškas gretas. Žūdamas tragiškoje automobilio katastrofoje, velionis paliko tėvelius, sesutę bei idėjus draugus, kurių skausmu mes visi dalinamės.

Velionis gimė 1937 m. lapkričio 5 d., Rokiškyje. Pradžios mokyklą ir porą klasių gimnazijos lankė tremtyje. Atvažiavęs į J.A.V., mokėsi toliau Jacksonville, Ill. Persikėlęs į East St. Louis, Ill., 1955 m. baigė Assumption High School ir įstojo į St. Louis Universitetą, kur pradėjo studijuoti mediciną.

A. a. Rimantas Petrikas, būdamas uolus ateitininkas ir didžiai visų mėgiamas, buvo išrinktas St. Louis studentų ateitininkų draugovės pirminku, maždaug mėnesį prieš savo tragišką mirtį.

A. A. KUN. VINCAS SLAVYNAS

Sausio 14 šv. Jono kapinėse, Brooklyne, palaidotas kun. Vincas Slavynas, nuoširdus ir dosnus ateitininkų rėmėjas, sulaukęs 79 metų.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Virbalyje, 1873 m. gruodžio 13. Pradžios mokslą išėjo tame pat Virbalyje, o šešias gimnazijos klases Marijampolėje. Kunigų seminariją baigė Seinuose ir ten buvo išvėntintas 1900 m. gruodžio 22. Dvylika metų dirbęs pastoracinį darbą Seinų vyskupijos parapijose, 1912 m. rugpiūčio 8 atvyko į Ameriką, kur kunigo pareigas ėjo Milwaukee, Racine, Sheboygan, Wisc., Rockford, Ill., Shenandoah, Pa., Dayton, Ohio, ir Newark, N.J., lietuvių parapijose. Pasiilgęs tėvynės 1929 m. rugpiūčio 19 grįžo Lietuvon, kur dirbo ir gyveno ligi bolševikam Lietuvą užimant. Kybartuose buvo vikaru ir gimnazijos kapelionu; Kaišiadorių vidurinėje mokykloje — kapelionu ir anglų kalbos mokytoju. Jo pastangomis Kaišiadorių vidurinė mokykla 1937 metais buvo išplėsta į gimnaziją. Kai bolševikai įsiveržė į Lietuvą, 1940 m. rugpiūčio 28 jis vėl išvyko į Ameriką, bet čia į lietuvišką parapiją neįtilpo. Pradžioje kunigo pareigas ėjo Bervind, W. Va., o paskui War, W. Va., kur suorganizavo parapiją, pastatė bažnyčią ir iki savo mirties ėjo klebono ir misionieriaus pareigas.

Mirė tame pat War miestelyje š. m. sausio 9, iš kur buvo atvežtas laidoti į Brooklyną. Gedulingos pamaldos buvo atlaikytos V. J. Atsi-

mainymo lietuvių bažnyčioje Mas-peth, N. Y. Velionies palaidojimu rūpinosi prel. J. Balkūnas, Ateitininkų Šalpos Fondo pirmininkas; pamokslą pasakė Ateitininkų Federacijos gen. sekretorius kun. V. Dabušis.

Velioniui ateitininkai visą laiką buvo arti širdies. Jis tuos "raudonkepurius", — taip vadino ateitininkus dar iš Lietuvos laikų, — labai mylėjo, jais rūpinosi ir juos globojo. Statant Kaune ateitininkų namus, paaukojo 10,000 litų, paskui užrašė ir savo namus Kybartuose. Būdamas Amerikoje ir remdamas Ateitininkų Federaciją, Šalpos Fondą ir Ateitį, yra paaukojęs per 1000 dolerių.

Jam taip pat buvo įdomi kiekviena ateitininkiškojo gyvenimo ir veikimo problema: jis greitai reaguodavo, parašydavo savo nuomonę, patarimą bei pamokymą. Kai buvo šaukiamas Chicagoje ateitininkų kongresas (1954), apgailestavo, kad dėl sveikatos negalįs kongrese dalyvauti, bet prisiuntė savo sveikinimą su auka kongreso išlaidom, patarimus ir pastabas dėl Ateitininkų Federacijos įstatų.

Už jo rūpestį ir nuoširdžią paramą prikauso visų ateitininkų didi padėka ir neužmirštas prisiminimas. Mūsų maldos tesiekia Aukščiausiąjį, kad Jisai gausiai atlygintų velioniui už jo didį triūsą žemėje, rūpinantis sielų išganymu, savo tauta ir katalikiškuoju jaunimu.

SAS BARUOSE

● Nijolė Mekytė, SAS CV sekretorė ir Lietuvos vaizdų albumų platinimo vajeaus vedėja, praneša, kad dar nevisos draugovės atsiškaitė už joms skirtus išspauduoti albumus. Panašiu draugovių nerangumu nusiskundžia ir SAS išdininkas Algis Lukas. Abu šie dalykai turėtų stipriai apeliuoti į kiekvieno SAS nario pareigos jausmą.

● Centro Valdyba Velykų atostogų metu planuoja surengti ideologinio pasiruošimo kursus, panašius, kaip kad buvo surengti praeitais metais Kennebunkport. Kad sklandžiau paruošus kursų programą, praeitų kursų dalyviams yra išsiuntinėta anketa, kurioje prašoma jų nuomonių bei pasiūlymų. Visi, kurie anketas gaus, prašomi nedelsiant jas grąžinti.

● SAS bus atstovaujama Pax Romanos rengiamose studijų dienose Bostone, vasario mėn. pabaigoje.

● Apie Kalėdų atostogų metu rengtąsias žiemos stovyklas skaitysite šio numerio Ateities skiltyse. SAS Centro Valdyba reiškia tikrą ir nuoširdžią padėką visiems paskaitininkams, dvasios vadui, stovyklos rengėjams ir dalyviams už CV pastangų įvertinimą.

MAS CV SKELBIA RAŠINIO KONKURSA:

KUO MOKSLEIVIS ATEITININKAS GALI PRISIDĖTI PRIE LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO

Skiriamos trys premijos:

1. premija — apmokamas 2 savaitių stovyklavimas MAS vasaros stovykloje ir \$15.00 pinigais.

2. premija — apmokamas 2 savaitių stovyklavimas MAS vasaros stovykloje.

3. premija — apmokamas vienos savaitės stovyklavimas MAS vasaros stovykloje.

Pastaba: Tokiu atveju jei laimėtų ne Amerikoje gyvenantis: 1 premija — \$50.00, 2 premija — \$30.00 ir 3 premija — \$20.00.

Rašiniai turi būti prisiųsti MAS Centro Valdybai iki š. m. balandžio 30 d. Konkurse gali dalyvauti kiekvienas moksleivis ateitininkas.

KONKURSAS VEIKLIAUSIOMS KUOPOMS IŠRINKTI

MAS CV, norėdama išrinkti sąjungos veikliausią kuopą, nutarė paskelbti kuopų valdyboms konkursą už:

1. Greitą atsakymą į visus C. V. ir apygardų raštus.

2. Už aktyvų dalyvavimą spaudoje (rašant į "Ateitį", "Draugą" ir "Darbininką" apie savo kuopos veiklą ir kitas ateitininkiško gyvenimo aktualijas).

3. Už "Ateities" platinimą ir prenumeravimą.

4. Už pravedimą minėjimų ir švenčių.

5. Už kuopos bei būrelių susirinkimus.

6. Už lietuviškų linksmavakarių ruošimą.

Visi šie kuopos pasireiškimai bus vertinami taškais. Pirmosios trys kuopos, surinkusios daugiausia taškų, bus premijuotos, suteikiant kiekvienai iš jų po vieną apmokėtą vietą MAS vasaros stovykloje ir paskelbiant "Ateityje", "Drauge" ir "Darbininke", kaip MAS pavyzdinčiausias kuopas. Šis konkursas tęsis iki birželio mėn. 15 dienos.

PATIKSLINIMAS

Ponas B. Žukauskas iš Philadelphiajos redakcijai prisiuntė laiškėlį su tokiais pastabomis:

1956 m. gruodžio mėn. Ateities nr. žinutėje iš Baltimorės, Md., korespondentas mane paskelbė buvus vienu iš veikliausių studentų, kuris pirmas iškėlė mintį steigti korporaciją ir pats buvo "Kęstučio" korporacijos steigėjas. Turiu pasakyti, kad niekad nesu buvęs "vienas veikliausių studentų" (daugumą studijų laiko praleidau Goettingeno universitete, kur tik mudu su dr. A. Juška tuo metu studijavome, ir veikloje negalėjau "pasižymėti") ir nebuvau "Kęstučio" korporacijos steigėju. Buvome trylika tos korporacijos steigėjų. Tiesa, kad 1926 m. spalio 13 d. mudu su A. Daugirdu buvome išrinkti vadovauti tos korporacijos suformavimui. Bet parenkant vardą, ruošiant statutus, nustatant uniformą ir projektuojant vėliavą, visi 13 visa savo širdimi ir sumanumu prie to darbo prisidėjo. 1927 m. vasario 15 d. vakare buvo išrinkta statutinė korporacijos valdyba su pirmininku dr. A. Starkumi. 1927 m. vasario 16 d. studentų bažnyčioje buvo pašventinta korporacijos vėliava, jos nariai davė priesaiką ir pradėjo nešioti korporacijos uniformą.

Reiškiu pagarbą. Jūsų

B. Žukauskas

Kat. Jaunimo Kongrese Romoje, vienos iš komisijų posėdis. Lietuvius joje atstovavo Vyt. Memėnas.

PLAČIAME PASAULYJE

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO KONGRESAS

Suvažiavimas įvyko Romoje, 1956 m. gruodžio 11—18 dienomis. Iškilmingas kongreso atidarymas įvyko Barberini rūmuose. Dalyvavo kard. Pizzardo ir kard. Aggagian, vyskupas Vincentas Padolskis, ambasadoriai prie Šv. Sosto, Italijos Žemės ūkio Ministeris Colombo ir Valstybės pasekretorius Russo, bei organizacijų atstovai. Kardinolas Pizzardo perskaitė Popiežiaus sveikinimą, kuriame Šv. Tėvas išreiškia savo nuoširdžiausią troškimą, kad katalikiškas jaunimas, dirbdamas savo tautinėse organizacijose, neužmirštų, kad jis priklauso vienai didžiulei šeimai, vienai Bažnyčiai — Kristaus Mistiniam Kūnui.

Ministeris Colombo skaitė paskaitą: "Dvasinis gyvenimas technikos pasaulyje". Technika, mokslai, išradimai — kalbėjo ministeris, — yra geri dalykai ir Dievo plano vykdymas. Bet jie neturi nustelbti žmogaus dvasios. Kartu su civilizacija turi augti ir žmogaus dvasinė kultūra.

Kongreso darbai vyko Italijos Katalikų Akcijos "Domus Pacis" patalpose. Priešpiet vyko plenariniai posėdžiai ir paskaitos. Po pietų posėdžiavo įvairios komisijos. Visų paskaitų temos sukosi apie dvasinį gyvenimą moderniais technikos ir pažangos laikais. Prelegentai ypatingai pabrėžė amžinosios krikščionybės tiesos svarbumą šiomis dienomis.

Lietuvių delegacija, kuri atstovavo Ateitininkų Federaciją, aktyviai pasireiškė posėdžiuose bei diskusijose, o taip pat palaikė glaudžius ryšius su kitų kraštų atstovais, kurie parodė pavergtiems kraštams daug simpatijų.

Naujuoju Tarptautinio Katalikų Jaunimo Federacijos, apjungiančios 38 kraštų katalikiškąjį jaunimą, pirmininku išrinktas argentinietis Juan Vasquez, o generaliniu sekretoriumi italas Paolo Tardini.

G. M.

PATERSONO JAUNIMO EGLUTĖ

Patersono ateitininkai, talkinin-kaujami vietos lietuviškojo jaunimo, š.m. sausio 6 d. suruošė vaikams Kalėdų Eglutę. Programa buvo labai įdomi. Buvo išpildytas montažas — "Spindėkite žvaigždutės", o paskui visi artistai ir Kalėdų Senelis nuo scenos nusileido į salę, kur kartu su vaikais šoko, dainavo ir deklamavo. Vaikams buvo daug džiaugsmo, kai Kalėdų Senelis, kurį gražiai vaidino Stepas Augulis, visus apdovanojo dovanėlėmis. Jas rūpestingai paruošė kun. V. Demikis ir ponja M. Šaulienė. Programos paruošimui vadovavo ponja E. Augulienė. Dainoms vadovavo ir šokiams grojo vargonininkas p. Justas. Pabaigoje gražų žodį tarė p. Masionis, o Sibiro tremties vaikams buvo surinkta aukų.

V. Tallat-Kelpšaitė

BROCKTON, MASS.

Vytauto Endziulaičio at-kų kuopa iš savo tarpo išleido tris veiklias nares: Rasą Keturakytę, Danutę Pareigytę ir Nijolę Tamošaitę, kurios pradėjo studijuoti. Tačiau kuopos vyresniųjų būrelį papildė iš jaunesniųjų atėję net septyni nauji nariai, išėję ateitininkiską "stažą" p. Kucinienės globoje.

Šiemet kuopai vadovauja Eligijus Sužiedėlis, Almontas Meizys, Birutė Duobaitė ir Vytautas Banaitis. Jaunučiams pirmininkauja Jarūna Venčkauskaitė, sekretoriauja Dalia Ludonytė; vyresniesiems — Birutė Duobaitė ir Namida Ramanauskaitė. Kuopoje turime 25 narius. Beveik visi lanko šeštadieninę lituanistikos mokyklą p.p. Stašaičių bute.

Kuopos nariai dalyvavo Bostono ateitininkų ruošiamame prof. St. Šalkauskio minėjime ir kiek anksčiau tame pat Bostone — ALRK Fed. kongrese. Žiemos metu jau keletą kartų su savo globėja jaunieji buvo išvykę ledu paskraidyti ir ledo rutulį "pamušti".

Jau ruošiami planai metinei Brocktono at-kų šventei, kuri įvyks balandžio 28 d. Norime savo pasirodymu nenuvilti nei vietinių, nei kaimyninių idėjos draugų. Gi.

KANADOS MOKSL. AT-KŲ SĄSKRYDIS

Kalėdų atostogų metu Toronte įvyko bendras Hamiltono ir Toronto moksleivių at-kų susibūrimas, kuriam buvo pašvestas visas pokalėdinis savaitgalis: nuo gruodžio 28 iki 30 d.

Suvažiavimo metu turėjome tris paskaitas. Toronto moksl. at-kų kuopos globėjas inž. A. Ankudavičius skaitė paskaitą "Atomas ir muilo burbulai", kurioje gvildeno tautiškumo ir katalikiškumo principus. Kun. dr. P. Gaida kalbėjo apie jaunuolių pastangas, siekiant užsibrėžto tikslo, pavadindamas tai "žingsniai priekin ir atgal". Kuopos dvasios vadas T. Rafaelis, O. F.M., savo paskaitoje užsiminė ir Elvis Presley. Buvo prieita išvados, kad jis negali būti pavyzdžiu ir idealu lietuviškam jaunimui.

Patys moksleiviai at-kai taip pat pasireiškė rimtais darbais. Hamiltono kuopos nariai perskaitė du referatus: G. Latauskaitė — "Lietuvių kovos dėl lasivės" ir T. Mureika — "Dievo buvimas". Toronto moksleiviai patiekė tris referatus: V. Staškevičiūtė — "Kodėl rašyti lietuvišką spaudą". R. Gudas — "Melbourn olimpijada" ir A. Jakimavičiūtė — "Vysk. M. Valančius".

Vienas posėdis buvo skirtas aptarti būsimos vasaros stovyklos reikalams.

LOS ANGELES PAMINĖJO PROF. ŠALKAUSKĮ

Sendraugiai ir studentai ateitininkai, gruodžio 9 d. skaitlingai susirinkę stud. Ž. Balsytės tėvėlių bute, paminėjo St. Šalkauskio 15 metų mirties sukaktį.

Susirinkimui pirmininkavo L. Valiukas ir sekretoriavo Ž. Balsytė. Oficialioje minėjimo dalyje V. Mitkutė paskaitė D. Mitkienės parašytą eilėraštį "Omnia Restaurare in Christo". Sendraugių pirmininkas J. Tininis savo paskaitoje, "Šalkauskis, jo gyvenimas ir filosofija", įdomiai nušvietė profesoriaus asmenybę ir bendrais bruožais apibūdino jo filosofiją. Be to, prelegentas labai įdomiai papasakojo iš savo atsiminimų apie profesorį iš universiteto laikų.

Diskusijose prof. V. Raulinaitis priminė anuometinę politinę padėtį Lietuvoje ir jos įtaką Šalkauskio filosofijos įgyvendinimui bei ateitininkijos veiklai.

Po oficialiosios dalies, buvo svarstoma moksleivių ateitininkų kuopelės atgaivinimas, "Ateities" prenumeravimas ir ALRKF stovyklos rėmimas. Prieita nutarimo, kad studentai ateitininkai pasirūpins vėl suburti moksleivius ateitininkų kuopelėn, o sendraugiai atgimusių

kuopelę parems finansiniai. Susirinkimas pavedė studentėm D. Valančiūtei ir V. Mitkutei sušaukti pirmąjį moksleivių susirinkimą. Jaunučių būrelį numatyta įsteigti vėliau.

Meninėje dalyje studentai: Ž. Balsytė, A. Polikaitis, D. Valančiūtė ir V. Mitkutė išpildė Bernardo Brazdžionio poemą "Vaidila Valiūnas". Pianu pritarė R. Medziukaitė.

Uždarymo maldą sukalbėjo kun. L. Jankus. Šeiminingės tikrai lietuvišku svetingumu pavaišino visus dalyvius. Labai apgailestavom, kad prof. Šalkauskio sesutė, Barbora Šalkauskaitė - Bendorienė, dėl ligos negalėjo minėjime dalyvauti. Jos vyras, dr. V. Bendorius (Bendoravičius) taip pat serga. Jie gyvena Los Angeles mieste, 934½ 36th St.

V. M.

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS

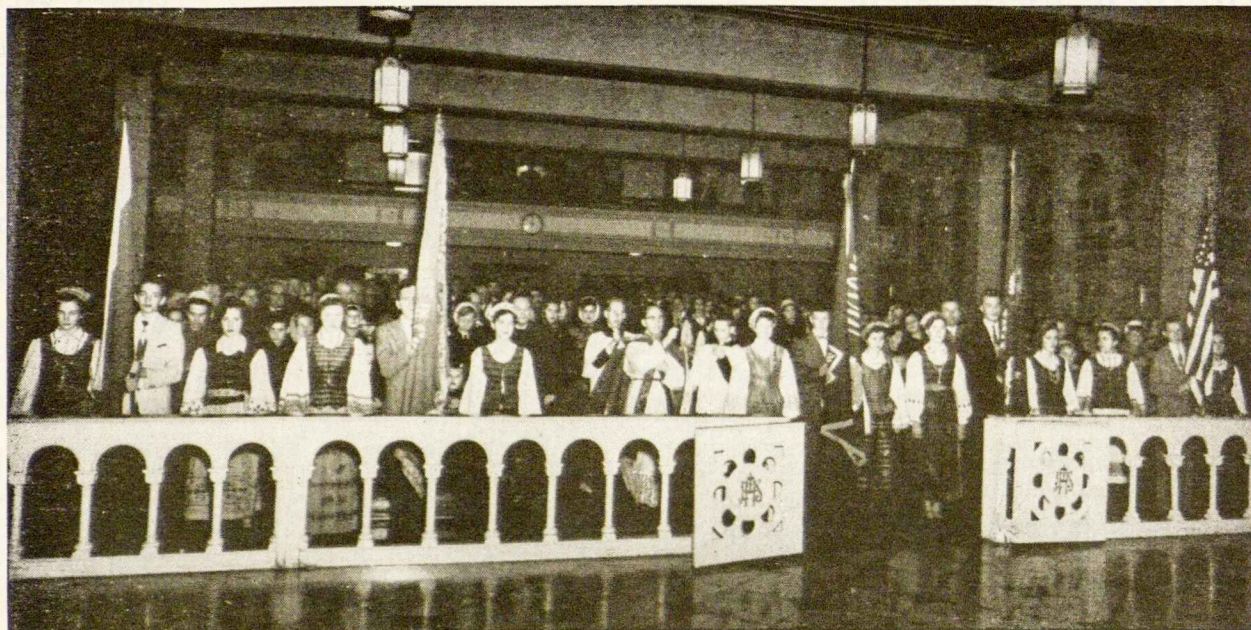
1956 m. gruodžio 12 Vasario 16 gimnazijoje lankėsi prof. K. Pakštas. Jis kalbėjo susirinkusiems mokiniams lietuviybės išlaikymo klausimu ir atsakinėjo klausimus, kurie daugiausiai lietė Amerikos lietuvių gyvenimą.

Po bendro susirinkimo, prof. K. Pakštas atskirai kalbėjo gimnazijos ateitininkams, išryškindamas ateitininkų uždavinį tremties gyvenime. Toliau patiekė žiupsnelį atsiminimų apie prof. Šalkauskį ir papasakojo apie Amerikos ateitininkus ir jų veiklą.

Ir vėl turėjome išleisti vieną kuopos narį: A. Laniauskas su tėveliais išvyko į JAV. Susirinkę vyresnieji kuopos nariai padėkojo išvykstančiam už jo darbą kuopoje ir palinkėjo geros sėkmės tolimesniajame jo gyvenime.

Gruodžio 16 d. šventėme kuopos šventę. Į bažnyčią ėjome su savo vėliava, ir visi priėmėme šv. Komuniją. Po pietų gimnazijos rūmų salėje įvyko iškilmingas aktas. Jo metu 8 kandidatai davė ateitininko pasižadėjimą, tapdami tikraisiais kuopos nariais. Mokyt. V. Natkevičius skaitė paskaitą apie prof. Šalkauskį, gražiai nušviesdamas jo kilnią asmenybę, visuomenines pažiūras bei nuopelnus ateitininkijai. Taip pat nagrinėjo jo filosofiją. Po paskaitos jutoje dar didesnę pagarbą ateitininkų ideologijos kūrėjui, kurio pasišventimas ir doras gyvenimas turėtų būti mums pavyzdžiu.

V. B.

Chicagos Marijos MAS kuopos vėliavą šventinant. Nuotr. B. L.

MARIJOS KUOPA TURI NAUJĄ VĖLIAVĄ

1956 m. gruodžio 16 įvyko Chicagos Marijos moksleivių ateitininkų kuopos šventė. Šventės iškilmės prasidėjo šv. mišiomis. Jų metu buvo pašventinta kuopos vėliava, kuri kuopos nariams amžinai primins jų pasirinktą idealą. Mišias laikė kuopos dvasios vadas kun. P. Gedvila, o gražų pamoksliuką pasakė prel. Mozeris.

Po pamaldų įvyko iškilmingas posėdis, kurį atidarė kuopos pirminkė Dalia Binkytė. Pašventintą kuopos vėliavą jai įteikė šios vėliavos kūmai p.p. Vladas ir Ona Šimaičiai. Po kun. P. Gedvilos žodžio buvo pareikšta daug gražių sveikinimų ir linkėjimų. Tarus žodį kuopos globėjui p. J. Žadelkiui, iškilmingas posėdis buvo baigtas Tautos Himnu.

Meninę programos dalį išpildė kuopos nariai ir Cicero lietuvių choras, vadovaujamas p. J. Kreivėno. Tautinius šokius parengė A. Jasaitytė. Buvo padeklamuota gražių eilėraščių, iš jų vienas buvo kun. P. Gedvilo sukurtas vėliavos pašventinimo iškilmėms.

Nekalto šv. P. Marijos Prasidėjimo parapijos salė buvo beveik pilna žmonių, kurie skirstėsi po šių iškilmių pakilia nuotaika. A. K.

CHICAGO, ILL.

Sausio 6 d. Chicagos studentai at-kai turėjo draugovės susirinkimą. Pirmininkauti buvo pakviestas V. Babušis, sekretoriauti — N. Lipčiūtė. Susirinkimo eigoje keturi draugovės nariai — D. Laukytė, J. Kučėnas, E. Orentas ir N. Kaptainytė referavo SAS metinės studijinės temos nagrinėjimą, "Ar krikščioniui būtina visuomeninė veikla?" Po referato sekė diskusijos. Susirinkiman atsilankęs Tėvas Kidykas, S. J., papasakojo apie netoli Philadelphia Kalėdų atostogų metu įvykusią rytinių pakraščių draugovių stovyklą.

Po susirinkimo dalyvius linksmiai nuteikė spalvota filma iš Kęstučio Korp! 30-ties metų sukaktuvių baltiaus. E. B.

CLEVELANDAS, OHIO

1956 m. gruodžio 27 d. Clevelando Maironio moksl. at-kų kuopa turėjo savo susirinkimą pas ponus Damušius. Iki šiol buvęs kuopos globėjas P. Balčiūnas iš šių pareigų pasitraukė, naujuoju kuopos globėju dabar yra prof. A. Damušis. Susirinkime buvo paminėta prof. St. Šalkauskio 15 m. mirties sukaktis. Jūra Galiušytė skaitė paskaitėlę: "Prof. Šalkauskis ir ateitininkų ideologija". Širvaitis davė

Alfos Sušinsko "Jaunystės maršo" recenziją. Po to pianinu paskambino Kristina Stankaitytė, ir visi buvo gražiai šeiminingai pavaišinti.

Buvęs aMironio kuopos pirminkas R. Kasperavičius, baigęs benediktinų gimnaziją, dar lapkričio pabaigoje išvyko į Romą, kur įstojo kunigų seminarijon. Prieš išvyktant, kuopa jam buvo surengusi išleistuves ir įteikė gražią dovanėlę. Jūra

PUTNAMAS, CONN.

Laiko visur ir visada trūksta. Taigi ir Putnamo mergaičių bendrabutyje jo nėra per daug. Tačiau Putnamo studentės ateitininkės suspėjo dalyvauti įvairioje bendrabučio veikloje: čia šaukiami įvairūs susirinkimai, rengiamos programos, vyksta choro bei šokių repeticijos ir t.t.

Sekmadienį, gruodžio 16 d., studentės ir moksleivės at-kės suruošė prof. St. Šalkauskio 15 metų mirties paminėjimą. Buvo perskaityti du referatai: "Šalkauskio gyvenimo bruožai" ir "Gyvoji Dvasia". Antroje dalyje moksleivės padeklamavo du eilėraščius ("Labora" Vinco Kudirkos ir "Vizija"). R. R. Durickaitė paskambino "Grieg'o "Albumo lapai", o Lilija Tumosaitė paskaitė pritaikytas prozas dailėkūlius. Minėjime dalyvavo svečių.

Kalėdų atostogų metu įvykusioj rytinio pakraščio studentų at-kų stovykloj prie Philadelphia Putnamo d-vę atstovavo Danutė Giedraitytė, Aldona Kalvaitytė ir Terešė Ivaškaitė.

Su naujais metais sumažėjo draugovės narių skaičius. Netekome savo sekretorės, bei socialinių reikalų vedėjos. Pirmo kurso studentė Lilija Tumosaitė šių metų sausio 5 d. įstojo į Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuolyną. Linkime Lilei Dievo palaimos jos naujai pasirinktame kelyje.

Sausio 12 d. Dr. V. Vygantas skaitė paskaitą "Visuomenė, politika ir krikščionybė". Ta proga buvo atsilankę ir Hartfordo studentai ateitininkai.

T. I.

IŠMINTIES
KALAMBŪRAI

(tęsinys)

Mina mįslę mergina.
Mintį mislina mama.
Mama menasi mažystę.
Mergužėlė — moterystę.

M. M. Kalamazoo, Mich.

Nihilistas nieko nepripažįsta, nes
nieko nesupranta, nei nežino.

N. N., Norwood, Mass.

Ornamentacija. Orai odekolonų.

"O, Otello".

"O, Desdemona".

"Okay".

Oskuliacijos.

Ovacijos.

Orkestracija obojų.

Ot opera — oboy, oi.

O. D., Omaha, Nebraska

(Bendradarbiai prašomi laikytis
taisyklių ir viską rašyti iš tos pa-
čios raidės. Desdemona, kaip ir
moterys bendrai paėmus, ščia rei-
kalus gadina — Red.)

Prisivogus pamidorų, pro patvorio
plyšius pralįst pavojinga — pirmą
pusę prakišus, pastaroji praston
pozicijon patenka.

Prityręs, Philadelphia, Pa.

Ropė rado riebę ravą.

Ropei reikia riebalų.

Ridikėlis raudonavo,

Rinkdams ropę rendez-vous.

Žvaigždžių žiūrėjęs,

žvilgsniais žvilgsėjęs,

žodžiais žavėjęs,

žiedą žadėjęs,

ŽŪSI, ŽMOGAU.

Red. pastaba: Kaip matome, dar
trūksta išminties iš S, Š, T, U, V
raidžių. Bendradarbiai prašomi su-
krusti. Tik prašoma dabotis, kad
mintis būtų aiški ir taisyklių būtų
laikomasi. Pavyzdžiui, gavome ši-
tokią kontribuciją iš vienos pilie-
tės:

Mirė mašalas mėšlungiu.
Vargas, vargas viengungiui...

Mintis nebloga, bet taisyklių ne-
silaikoma. Ergo, nedėjom.

PATARIMAI TAUPIESiems

Vasaris — visokių rinkliavų lai-
kas, tad štai keletas patarimų,
kaip nepersistengti ir išsaugoti sa-
vo santaupas.

Firmiausia — uždaryk taupymo
sąskaitą ir už visus pinigus nusi-
pirk bonus, kad negalėtum išimti.
Žinia, teks šiek tiek pasilikti ir sau,
kad išsiverstum iki kitos algos. Tų
nelaikyk kišenėj — uždaryk į
skrynią su raktu ir raktą išsiųsk
paštu, savo adresu. Kai gausi, išsi-
imk iš skrynios kvoterį tai dienai
ir vėl išsiųsk. Voko nelipink, bet
susek segtuku — tada užteks li-
pinti du centus ant voko, nereiks
trijų. Taip daryk, kol atsilankys
Tautos Fondo kolektorius. Kai jis
ateis, sakyk, kad dabar neturi nei
cento, — kad ateitų, kai vėl gausi
algą. Sakyk, kad gausi algą po mė-
nesio. Mėnesiui praėjus, jau viskas
bus išsiųsta. Atui, sąskaitos suri-
kiuotos, ir pas tave kolektorius ne-
beateis, būk ramus.

Žinia, ši mėnesį, kaip ir kiekvie-
ną kitą, pats nenori prarasti akies
merginose. Jei turi užmatęs kokią
specialią, kuri ypačiai per širdį ir
kišenę traukia, padaryk šitaip: nu-
pirk už keliasdešimt centų kokią
stiklinę apyranę, apikaklę ar ką
panašaus (pirk išsimokėtinai, bus
lengviau biudžeto laikytis). Ir neš-
damas namo, pamesk. Kai sekanti
kartą merginą sutiksi, atrodyk nu-
liūdęs. Klaus, kodėl. "A, nieko", —
sakyk. Kitaip sakant, suintriguok.
Mergina klaus. Nebijok, nepamirš.
Klaus ir klaus. Tada sakyk, neva
nenoromis: "Brangiausia, man vis-
et, tiek to". Mergina tada jau bus
didžiai nekantri: "Kas yra, sakyk,
prašau gražiai, sakyk". Tada jau

gali paslaptį išduoti: "Brangiausia,
man vis nesiseka padaryti tau
siurprizą". "Siurprizą? Bet kokia
proga? Kokį siurprizą, brangiau-
sias?" "Man nereikia progų, mie-
la — aš tave visada, o visada ly-
giai, tu žinai, aš visada... Tik nesi-
juck, brangiausia — aš tau nupir-
kau dovaną, ir pamečiau..." O, ji
sakys: "Koks tu mielas". Bet dar
neviskas, brolau — ji teirausis, ko-
kią dovaną. Sakyk — "aš norėjau,
kad tu turėtum puošnią, gražią
apikaklę — brangioji, brangioji
mano". Būtinai kartok "brangioji"
— ji manys, kad daug mokėjai. Ir
viskas bus OK. Karts nuo karto
merginos pasitenkina ir intenci-
jom. Žinia, jei kiekvieną kartą do-
vaną "pamesi", pamesi ir merginą.
Bet viena kartą praeis. Ir jau būsi
vasarį prastūmęs.

Tiesa, nors apyranę ir stiklinę,
šiek tiek visvien kainuos — 30—40
centų. Per gavėnią užtat gali šitą
pinigą atgauti. Nepirk brangių mė-
sų (brangių, tiesa, niekad neper-
ki — nepirk jokių), o vietoj to
karts nuo karto užtašyk "dog-
food". Netaip skanu, bet kalorijos
panašios, ir daug pigiau. Penkta-
dieniais pirk "cat-food", — tas iš
žuvies padarytas. Negi svarbu, kad
galvos ir uodegos — vis žuvis. O
kurkas pigiau.

Tai va, šitokiais ir panašiais bū-
dais gali išlikti taupus ir per vasarį.
Beje, kai per Velykas mirsi, ne-
užmiršk pasiimti tos skrynios į
karstą. Ką žinai — mažu pravers.

P. S. Kai perskaitysi "Ateitį",
nepamiršk atiduoti tam, iš ko pasi-
skolinai.

NAUJAS CHEMINIS ELEMENTAS

Kreivų Šypsenų redakcija turi
retą progą pati pirmoji paskelbti
naują mokslinį atradimą. Mūsų
bendradarbis linksmų plaučių pro-
fesorius Ri Kardo iš Atomic City,
Iowa, prisiuntė sekančio turinio
laišką:

Mielas Redaktoriau,

Šiomis dienomis man teko už-
baigti svarbius vieno naujo chemi-
nio elemento tyrimus. Šis elemen-
tas jau nuo senų laikų yra sukėlęs
daug žiūrėjimo ten, kur nereikia.
Tikiuosi, jog šie mano atrastieji
duomenys veiks kaip akstinas to-
limesnėms studijoms.

Su gilia pagarba!

Jūsų Ri Kardo

Elementas: Moteris.

Simbolis: M.

Atominis svoris: maždaug 125.

Atominis numeris: įvairus. La-
biausiai chemiškai reaktyvus: 18 —
24.

Fizinės savybės: suverda ant nie-
ko ir sušala bematant; ištirpsta,
jei reikiamai apsieinama; labai
karti, jei blogai panaudojama; ga-
lima iš tolo užuosti.

Cheminės savybės: turi ypatingą
patraukimą į auksą, sidabrą, pla-
tiną, brangakmenius; baisiai rea-
guoja, kai paliekama viena; absor-
buoja didesnius kiekius valgomos-
ios materijos; pažaliuoja, kai pa-
dedama šalia geriau atrodančio eg-
zemplioriaus.

Randama: visur, bet daugiausia
— mergaičių kolegijose.

Naudojama: beveik išimtinai or-
namentiniams tikslams; veikia taip
pat kaip katalizatorius pagreitini-
mui blogo ūpo ir kaip didelis tur-
tų sulygintojas; labai efektingas
aigos sumažinimo faktorius.

Atsargiai! Stipriai sprogstama
medžiaga neprityrusiose rankose.

ŠACHMATAI

RAŠO K. MERKIS

NEPASIDARYKIME PINKLIŲ

Štai pavyzdys iš gerai pradėtos siciliškos partijos.

1. e2-ek c7-c5
2. Žg-f3 d7-d6
3. d2-d4 c5:d4
4. Žf3:d4 Žg-f6
5. Žb-c3 Žb-c6
6. Rf-e2 g7g6
7. Rc-e3 Rf-g7

Juodųjų mintis suprastinti lošimą 8...Žg4, bet šioj padėty — klaidinga. Baltieji ramiausiai priima tą grąšinimą.

8. 0-0 Žf-g4?

Tai kaštuoja figūrą. Juodieji tikėjosi 9.Ž:c6 (užpildamas valdovė), Ž:e3 (taipogi užpildamas valdovė) 10.Ž:d8 Ž:d1, bet gavosi kitaip:

9. R:g4!

Jei dabar 9...Ž:d4 10.R:c8 ir juodi liktų be figūros. Kitu atveju: 9...Rg:d4 10. Rg:c8 R:c3 11. R:b7 ir vėl juodi turėtų pralošti figūrą.

9... Rc-g4

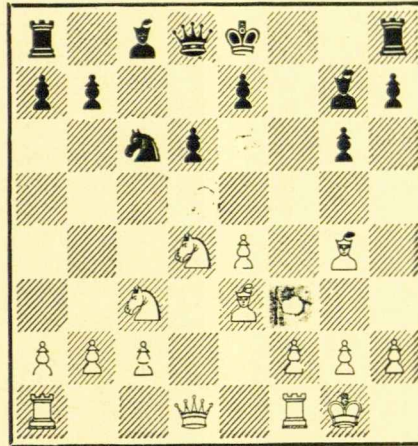
Jei 10.V:g4 Ž:d4, juodieji neturėtų

tų pralošimo, bet čia baltieji randa naudingesnį tęsinį:

10. Ž:c6!

Užpulta juodų valdovė, ir dėlto juodieji pralošia figūrą. Jei 10...b:Žc6 11.V:g4, o jei 10... R:d1 11. Ž:d8.

Diagrama po 9.R:g4!

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

NAUJI "ATEITIES" GARBĖS PRENUMERATORIAI 1957 M.

Prel. K. Bičkauskas, Indiana Harbor, Ind.; kun. Z. Smilga, Middletown, Conn.; dr. A. Razma, Wilmington, Ill.; kun. P. Kuras, Peoria, Ill.; kun. Myk. Vaitkus, Peace Dale, R.I.; kun. A. Sušinskas, Pittsburgh, Pa.; kun. V. Katarskis, Dayton, Ohio; kun. P. Patlaba, Cicero, Ill.; kun. V. Cukuras, Colchester, Conn.; kun. A. Račkauskas, Brooklyn, N. Y.; kun. J. Tautkus, Omaha, Neb.; prof. B. Vitkus, Brockton, Mass.; kun. L. Lumas, Anthony, N. Mex.; kun. P. Brazauskas; kun. K. Jursėnas, Chicago, Ill.; kun. V. Atkočius, MIC, Chicago, Ill.; P. Grušas, Buffalo, N. Y.; kun. J. Pakalniškis, Brooklyn, N. Y.; kun. J. Grybas, Schenectady, N. Y.; dr. P. Žemaitis, Detroit, Mich.; kun. E. Paukštis, Chester, Pa.; dr. J. Meškauskas, Chicago, Ill.

ATEITIES Administracija visiems Garbės Prenumeratoriams nuoširdžiai dėkoja.

"ATEITIES" PLATINIMO REIKALU

ATEITIES redakcinis kolektyvas, eilė bendradarbių bei rėmėjų deda

visas pastangas kelti žurnalo lygį vis aukšty. Jie aukoja savo darbo valandas be atlyginimo šiam kilniam tikslui. Šių sukaupų pastangų rezultate ATEITIS tai visų ateitininkų pasididžiavimas.

Toks žurnalas tikrai vertas plačios cirkuliacijos. Prenumeratorių skaičius nemažas, bet tiražas galėtų būti dar plačiau praplėstas. Puošni ir patraukli ATEITIS sužavi kiekvieną, kas jį pažvelgia. Jos platinimo darbas ne sunkus. Reikia jį savo draugams ar pažįstamiems tik pasiūlyti, parodyti. Todėl raginame visus skaitytojus pradžiuginti savo pažįstamus jiems nauju, gražiu leidiniu — ATEITIM. Žurnalo platinimo vėjas tęsiasi iki vasario mėnesio pabaigos. Ateikime kruopštiesiems talkon — kiekvienas suraskime po naują prenumeratorių.

—o—

Daug kas savų prenumeratų nėra pilnai apmokėję. Tas apsunkina Administracijos darbą ir atsiskaitymus. Skaitytojai prašomi ateiti talkon ir Administracijai — sava skolas ATEIČIAI nedelsiant apmokėdami.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Algirdas Landsbergis. ILGOJI NAKTIS. Novelės. Nidos Knygų Klubo leidinys Nr. 16. 1956. Kaina nepažymėta.

V. Baravykas, red. ANGLŲ-LIE-TUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS. Išleido knygų leidykla Terra, spaudė M. Morkūno spaustuvė Čikagoje. Žodynas kišeninio formato, apima apie 20,000 žodžių, su žodžių ištari-mu, geografinių pavadinimų ir vardų žodynėliu. Tai pats rimčiausias ir vertingiausias tokios apimties mūsų anglų-lietuvių kalbų žodynas. Kieti viršeliai, geras popie-rius, 368 psl. Kaina \$4.00. Gauna-mas Terroje, 3333 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., ir visur, kur tik platinama lietuviška knyga.

NOUVEL HORIZON. Mėnesinis Centrinės Europos krikščionių de-mokratų žurnalas. Gruodžio mėn. leidinys. Leidžiamas krik. demokra-tų jaunimo sekcijos, Paryžiuje.

MŪSŲ VYTIS. Nr. 6, 1956, lapkri-tis-gruodis. P.L.S.S. Vadų, vadovių ir akademikų skautų-čių laikraštis.

ŠV. PRANCIŠKAUS VARPELIS. Mėnesinis religinio-patriotinio tu-rinio žurnalas. Leidžia pranciško-nai, Kennebunkport, Maine.

EGLUTĖ. 1956 m. gruodžio mėn. Nr. 10. Žurnalas vaikams. Leidžia Lietuvių Kultūros institutas.

LITUANUS. Gruodžio mėn. Žur-nalas anglų kalba. Leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga, Brooklyn, New York.

KARYS. 1957 m. sausio mėn. Lei-džia Kario leidykla, Brooklyn, N.Y.

JAUNIMO ŽYGLIAI. 1956 m. Nr. 3—4. Visuomeninio auklėjimosi ir krikščioniškos-demokratiškos poli-tikos jaunimo laikraštis. Leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Jaunimo Sekcija.

Anatolijus Kairys. DIAGNOZĖ. Trijų veiksmų komedija iš lietuvių gyvenimo Amerikoje. Išleido lei-dykla Terra Chicagoje, 1956 m. Ti-ražas 500 egz. Kaina — \$2.00.

ATEITIES GERADARIAI

ATEITIES Administracija ir šiais metais jau susilaukė aukų žurnalo prenumeratoms Vasario 16-sios Gimnazijos Vokietijoje ir Saleziečių Gimnazijos Italijoje mokiniams iš sekančių geradarių:

G. Bajorūnaitės	\$10.00
O. Jankevičiūtės	10.00
J. Žadeikio	6.00
Clevelando at-kų	5.00

Šios prenumeratos sumažintos iki 3 dol. metams. Administracija tikisi, jog ATEITIES skaitytojai supranta tų moksleivių sunkią padėtį ir juos parems šia spauda. Prenumeratoms aukas ATEITIES Administracija prašo siųsti jos adresu: 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

JAUNIMUIGERIAUSIA DOVANA BUS
UGNINGAS

ALFOS SUŠINSKO

JAUNYSTĖS MARSASKnygą galima gauti
ATEITIES administracijoje
ir pas platintojus

KAINA 2 DOLERIAI

VYTAUTO AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS

LIETUVAyra geriausia dovana vardinių,
gimtadienių, Vasario 16 ir kitų
švenčių progomis.

Užsakymus siųsti

A T E I T I S

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KAINA 6 DOL.

ATEITININKIŠKA

ŠEIMA

SKAITO

**AIDUS,
ATEITĮ,
EGLUTĘ**AIDAI — 680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.ATEITIS — 916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.EGLUTĖ — Imm. Conc. Convent,
R. F. D. 2, Putnam, Conn.**JIEŠKO GERADARIŲ**Vasario 16-sios gimnazijos, Vokietijoje,
ir Saleziečių gimnazijos, Italijoje, moki-
niai yra labai nuoširdžiai dėkingi tiems
geradariams, kurie pereitais metais buvo
jiems užprenumeravę ATEITĮ. Jie de-
šimtį kartų per metus savo geradarius
maloniai prisiminė, kai gaudavo Ateitį ir
ją skaitydavo.Šiais metais jie taip pat kreipiasi į ge-
raširdžius savo bičiulius ir prašo, kad
jiems prenumerata būtų pratęsta. Admi-
nistracijai nelengvai pakeliama našta
per metus siuntinėti apie 100 egz. vel-
tui. Suprasdami sunkią mokinių padėtį,
o taip pat gerai žinodami, kad geros šir-
dies idėjos draugai yra daugelio prašomi
aukų, administracija ATEITIES prenu-
meratą užsienyje esantiems skaitytojams
atpigino iki 3 dol.Laukiame Jūsų malonaus atsiliepimo.
Prenumeratos užsakymus prašome siųsti
šiuo adresu:**A T E I T I S,**
916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.